

Οι Πράσινοι στην Αυτοδιοίκηση:

επιτυχημένα παραδείγματα από την Ευρώπη

Οι Πράσινοι στην Αυτοδιοίκηση:

επιτυχημένα παραδείγματα από την Ευρώπη

The Greens | EFA
in the European Parliament

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2011

Συλλογικό έργο, για ελεύθερη διακίνηση και αναδημοσίευση με αναφορά στην πηγή:
Οικολόγοι Πράσινοι (2011), Οι Πράσινοι στην Αυτοδιοίκηση: επιτυχημένα παραδείγματα από την
Ευρώπη.

Επιλογή κειμένων και επιμέλεια: Θεοδωρόπουλος Μιχάλης

Μεταφράσεις κειμένων (με αλφαβητική σειρά):

Γρηγοριάδης Δημήτρης, Κανέλλης Γιώργος, Καρπαδάκης Κώστας, Μπάκας Μιχάλης, Παπαγιαν-
νάκης Λευτέρης, Παπαντωνίου Στρατής, Πετεινάκη Μαρία, Ποντικάκης Φώτης, Φωτοπούλου
Βούλα, Χριστοδούλου Αναστασία, Χρυσανθοπούλου Κατερίνα

Σελιδοποίηση & Επιμέλεια έκδοσης: ANIMA GRAPHICS, Σταύρος Υφαντής

Εκτύπωση: ΛΙΘΟΓΡΑΦΙΑ, Ν. Ραιδεστός, 57001 Θεσσαλονίκη, τηλ. 2310 466776

Η έκδοση χρηματοδοτήθηκε από τον ευρωβουλευτή Μιχάλη Τρεμόπουλο
και την Ομάδα των Πρασίνων/Ευρωπαϊκή Ελεύθερη Συμμαχία
(The Greens/EFA) στο Ευρωκοινοβούλιο

The Greens | EFA
in the European Parliament

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Έχει περάσει προ πολλού η εποχή της απλής καταγγελίας των προβλημάτων που βιώνουν οι πολίτες στις σύγχρονες πόλεις. Το οικολογικό κίνημα αγωνίζεται για πράσινες πόλεις ήδη από τη δεκαετία του '70 και πράσινες λύσεις έχουν εφαρμοστεί με επιτυχία σε πλήθος ευρωπαϊκών πόλεων:

- Δεν παραμένουμε απλώς στη διατύπωση κριτικής.
- Διατυπώνουμε εναλλακτικές προτάσεις.
- Κοστολογούμε την εφαρμογή τους.
- Αναζητούμε προγραμματικές συγκλίσεις και διαμόρφωση κοινού τρόπου σκέψης και παρέμβασης στα δημοτικά και περιφερειακά συμβούλια.
- Επιδιώκουμε ευρύτερες συνεργασίες, με οικολογικές και κοινωνικές ευαισθησίες.
- Στηρίζουμε ευρύτερες κινήσεις πολιτών με κέντρο τις πράσινες πολιτικές και την κοινωνική αλληλεγγύη.
- Πρασινίζουμε τις πόλεις, ανασυγκροτούμε τις περιφέρειες.

Με πολύχρονους αγώνες έχουν εφαρμοστεί λύσεις σε πλήθος ευρωπαϊκών πόλεων, λειτουργώντας με επιτυχία και κάνοντας την ζωή των κατοίκων καλύτερη. Οι Πράσινοι δίνουν το παρόν στις μάχες μέσα και έξω από τους θεσμούς για ποιότητα ζωής, για ελεύθερους χώρους, για επιστροφή της φύσης στην πόλη, για μέσα μαζικής μεταφοράς ποιοτικά και φθηνά, για πόλη φιλική στον πεζό, το ποδήλατο και τα άτομα με ειδικές ανάγκες, για σεβασμό των άλλων μορφών ζωής, για άλλη χωροταξία, που να κάνει τη ζωή μας ποιοτική. Και σήμερα, που η κλιματική αλλαγή επηρεάζει πια τη ζωή μας, οι πόλεις πρέπει να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται αλλά και να αναλάβουν τις ευθύνες τους για την προστασία του κλίματος.

Παράλληλα, στηρίζουμε τα κοινωνικά κινήματα αμφισβήτησης, τους αγώνες κατά του ρατσισμού, του εθνικισμού, του ρατσισμού και του πολέμου, για τα πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα και τη διεθνή αλληλεγγύη.

Η αυτοδιοίκηση των πόλεων και των περιφερειών αποτελεί:

- χώρο για τη βιώσιμη διαχείριση των τοπικών ζητημάτων.
- θεσμικό πλαίσιο έκφρασης εναλλακτικής πολιτικής και όχι ευκαιρία κομματικής καταγραφής ή μηχανισμό εκπροσώπησης τοπικών μικροσυμφερόντων.
- εργαστήριο δημιουργικών ιδεών και συμμετοχικής δημοκρατίας.
- ευκαιρία διαβούλευσης και συνδιαμόρφωσης κοινού πολιτικού και προγραμματικού πλαισίου διαφορετικών πολιτικών και κοινωνικών δυνάμεων.

Η πρόταση των Πράσινων για ένα Green New Deal αποτελεί έξοδο από την περιβαλλοντική και την οικονομική κρίση. Είναι ταυτόχρονα μια πρόταση για τις πόλεις, μια Τοπική Πράσινη Συμφωνία για κάθε πόλη. Είναι ένα φιλόδοξο σχέδιο, που μπορεί να λειτουργήσει, ΑΝ κάθε πόλη:

- συμμετέχει ενεργά,
- ενισχύεται να επενδύσει σε πράσινους τομείς και έτσι εμπλέκεται ενεργά:
 - στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής,

- στη δημιουργία θέσεων εργασίας,
- στην πραγματική ευημερία.

Οι πόλεις έχουν καθοριστικό ρόλο στη Νέα Πράσινη Συμφωνία για την Ευρώπη, δεδομένου ότι στις πόλεις παράγεται το 80% περίπου του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος της ΕΕ και ζει περίπου το 80% του πληθυσμού της ΕΕ.

Οι Πράσινες Τοπικές Πολιτικές είναι η ραχοκοκαλιά των πράσινων πολιτικών, η καλύτερη απόδειξη ότι:

- οι Πράσινοι μπορούν να διοικήσουν και να υπηρετήσουν το συλλογικό συμφέρον, σε θέσεις ευθύνης,
- οι πράσινες πολιτικές μπορούν να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας, να μειώσουν την πίεση πάνω στις μη ανανεώσιμες πηγές, να συμβαδίζουν με τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.
- Η Πράσινη Πολιτική για τις Πόλεις επικεντρώνεται σε:
 - ανάπτυξη πράσινης τεχνολογίας,
 - δημιουργία πράσινων θέσεων εργασίας,
 - μείωση των εκπομπών CO₂,
- Στο πλαίσιο της Αυτοδιοίκησης μπορεί να συμβάλει για:
 - βελτίωση δημόσιων μεταφορών,
 - σημαντική βελτίωση της μόνωσης των σπιτιών,
 - ανακύκλωση απορριμμάτων με αποδοτικό τρόπο,
 - ανάπτυξη τρόπων μετακίνησης με χαμηλή εξάρτηση από ορυκτά καύσιμα.

Υπηρετώ τον θεσμό της αυτοδιοίκησης από το 1998. Και γνωρίζω ότι μέσα στις συνθήκες της κρίσης, το έργο των αυτοδιοικητικών αρχών είναι πολύ πιο δύσκολο. Σίγουρα, πολλά ζητήματα μπορούν να λυθούν και χωρίς λεφτά. Αρκεί να μπουν και οι πολίτες στο προσκήνιο και να μπορέσουμε με αισιοδοξία να αναβαθμίσουμε τις πόλεις μας, να ανασυγκροτήσουμε τις περιφέρειες, να ξαναφτιάξουμε τις ζωές μας.

Επιπλέον, με βάση την εμπειρία δύομισι χρόνων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τη συμμετοχή μου –με την ιδιότητα του αντιπροέδρου– στην Επιτροπή Περιφερειακής Ανάπτυξης, έχουμε εκδώσει μια συνοπτική παρουσίαση των χρηματοδοτικών εργαλείων που είναι διαθέσιμα για την Αυτοδιοίκηση, τους νέους Δήμους και τις εκλεγμένες Περιφέρειες, για “πράσινες” επενδύσεις, με στόχο τη βιώσιμη περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη.

Δεν αρκούν. Χρειαζόμαστε και ένα άλλο όραμα για τις πόλεις. Όπως αποφάσισαν οι Οικολόγοι Πράσινοι στο συνέδριο τους, του Μαρτίου 2008, για την αυτοδιοικητική τους πολιτική, εκτός από την πλανητική ευαισθησία και για να έχει και μετρήσιμα αποτελέσματα, η οικολογική δράση πρέπει να είναι τοπική και συγκεκριμένη. Η πόλη, ο σημαντικότερος θεσμός της ανθρώπινης εξέλιξης, είναι ταυτόχρονα και η ελπιδοφόρα δυνατότητα ανασυγκρότησης της ζωής των πολιτών στο σύνολό της, όπου η πολιτική φοράει τα καθημερινά της ρούχα.

Ήδη οι εκλεγμένοι Πράσινοι στην αυτοδιοίκηση, τα μέλη και οι φίλοι μας εμπλέκονται αποφασιστικά σε αυτόνομες τοπικές κινήσεις, αυτοδιοικητικά σχήματα και επιδιώκουν να συμβάλλουν στην ανταλλαγή εμπειριών από την αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα και την Ευρώπη, να αναδείξουν τα προβλήματα στο θεσμό και στις πρακτικές, να τονίσουν τις δυνατότητες αλλαγών για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και προώθησης της οικολογικής βιωσιμότητας σε τοπικό επίπεδο, τα καλά παραδείγματα που μπορούμε να αξιοποιήσουμε, τις θεσμικές αλλαγές που πρέπει να γίνουν κλπ.

Φτιάχνουμε τους καιρούς μας και δεν περιμένουμε μαγικές λύσεις από τα πάνω, διευκολύνουμε εδώ και τώρα τη ζωή και υπερασπιζόμαστε την ποιότητά της σε επίπεδο κοινωνίας και φύσης. Και είναι σαφές ότι η Ελλάδα της κρίσης χρειάζεται όσο ποτέ άλλοτε την πράσινη σκέψη και πρακτική. Και η έκδοση αυτή είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για έμπνευση και δράση.

Μιχάλης Τρεμόπουλος
Ευρωβουλευτής των Οικολόγων Πράσινων, GREENS/ EFA

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....	7
Γερμανία.....	9
Αυστρία.....	17
Γαλλία.....	22
Ισπανία.....	27
Πορτογαλία.....	32
Αγγλία.....	33
Βέλγιο.....	35
Φιλανδία.....	39
Ουγγαρία.....	42
Τσεχία.....	44
Πηγές.....	46

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι **Πράσινοι** τα τελευταία 30 χρόνια σε όλη την Ευρώπη αυξάνουν συνεχώς την επιρροή τους και την παρεμβατικότητα τους σε τοπικό επίπεδο μέσα από συνεργατικά ή και αυτόνομα Αυτοδιοικητικά σχήματα.

Η Αυτοδιοίκηση, προνομιακό πεδίο ενασχόλησης με τα κοινά για το Πράσινο Κίνημα, έχει να παίξει ιδιαίτερα καθοριστικό ρόλο την επόμενη δεκαετία σε ότι αφορά: τη **προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος**, την **ενεργειακή αυτονομία από ΑΠΕ**, τη **δημιουργία πράσινων δικτύων μεταφορών**, αλλά και τη προώθηση ενός διαφοροποιημένου παραγωγικού μοντέλου με έμφαση στα **τοπικά βιολογικά προϊόντα**, την **κοινωνική - αλληλέγγυα οικονομία**, αλλά και την ανάπτυξη **πράσινων επαγγελματιών**, νέων και καινοτόμων μορφών απασχόλησης δηλαδή με θετική επίπτωση στο περιβάλλον και στην συγκράτηση του τοπικού πληθυσμού.

Το ενδιαφέρον της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την προστασία του περιβάλλοντος και τη προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης φάνηκε άλλωστε στο Τακτικό Συνέδριο της ΚΕΔΚΕ (Ιανουάριος 2010) που εστίασε στη διαχείριση των αποβλήτων και των υδάτων, στο χωροταξικό σχεδιασμό, στην ενεργειακή αυτονομία των ΟΤΑ, καθώς και στη δημιουργία της **Πράσινης Χάρτας**¹ της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Οι Δήμοι μπορούν να επηρεάσουν καταλυτικά την εφαρμογή εθνικών, περιφερειακών και τοπικών οικο-αναπτυξιακών προγραμμάτων, με την πολιτική και τις δράσεις τους για την **ανακύκλωση**, την **εξοικονόμηση** πόρων, ενέργειας, νερού, όπως και με τις **πράσινες υποδομές - προμήθειες - επενδύσεις** τους. Οι Δήμοι μπορούν να εστιάσουν σε δράσεις για το **πράσινο νοικοκυριό** και τις **οικο-γειτονιές**, μπορούν να αποτελέσουν ξανά κύτταρα προστασίας και ανάδειξης του τοπικού χαρακτήρα, της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Ένα πολύ σημαντικό πρώτο βήμα, που θα πρέπει να επιδιώξουν οι Πράσινοι Αυτοδιοικητικοί σε όλη την Ελλάδα, είναι η υιοθέτηση από όλους τους Δήμους που συμμετέχουν, της **“Διακήρυξης του Άαλμποργκ”**² για τη βιώσιμη ανάπτυξη (Ατζέντα 21), αλλά και του **“Χάρτη της Λειψίας για τις Βιώσιμες Ευρωπαϊκές Πόλεις”**³. Ο **Οδηγός Εφαρμογής των Δεσμεύσεων του Άαλμποργκ**⁴, είναι ένα χρήσιμο εργαλείο εφαρμογής για τους Πράσινους Συμβούλους που θέλουν να εφαρμόσουν βήμα - βήμα μια ολοκληρωμένη στρατηγική βιώσιμης ανάπτυξης και να δικτυωθούν με αντίστοιχες πρωτοβουλίες από την Ευρώπη.

Επίσης οι Πράσινοι Σύμβουλοι μπορούν να προωθήσουν το **“Σύμφωνο των Δημάρχων”**⁵, μια δέσμευση των πόλεων που το έχουν υπογράψει για να επιτύχουν αποτελέ-

1 http://www.kedke.gr/uploads/PRASINHXARTA_27052010.pdf

2 http://www.aalborgplus10.dk/media/charter_english.pdf

3 http://www.kedke.gr/uploads/Leipzig_Charta_AdR_gr.doc

4 http://www.localsustainability.eu/fileadmin/template/projects/localsustainability_eu/files/ACTOR-Guide_english.pdf

5 http://www.eumayors.eu/mm/staging/library/CoM_text_layouted/Texte_Convention_EL.pdf

σματα πέραν των στόχων της ενεργειακής πολιτικής της ΕΕ για τη μείωση των εκπομπών CO₂ δια της βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας και της παραγωγής και χρήσης καθαρότερης ενέργειας⁶.

Στις σελίδες που ακολουθούν επιχειρείται μια συνοπτική περιγραφή επιτυχημένων παραδειγμάτων από τη συμμετοχή Πράσινων στη διακυβέρνηση Δήμων και Περιφερειών σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

⁶ http://www.eumayors.eu/home_el.htm

Οι Πράσινοι στη διακυβέρνηση Δήμων και Περιφερειών: Εμπειρίες και επιπτώσεις

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

1. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΑΔΗ-ΒΥΡΤΕΜΒΕΡΓΗ

Οι Πράσινοι είχαν ένα πολύ επιτυχημένο αποτέλεσμα στις τελευταίες δημοτικές εκλογές του 2009 στην περιφέρεια Βάδης-Βυρτεμβέργης, σε πολλές πόλεις –μεταξύ των οποίων και στην πρωτεύουσα Στουτγάρδη– όπου είναι η μεγαλύτερη ομάδα στο τοπικό κοινοβούλιο!

Ένας από τους βασικούς παράγοντες για την επιτυχία, είναι ότι οι Πράσινοι έχουν βαθιές ρίζες και είναι καλά εδραιωμένοι στις τοπικές κοινωνίες και τις δραστηριότητες. Λόγω αυτού η σύνδεση των πράσινων υποψηφίων με τον δήμο ή την πόλη είναι ισχυρή.

Περισσότερο από το 40% των Πρασίνων δημοτικών συμβούλων στην Βάδη-Βυρτεμβέργη είναι γυναίκες.

Σε 7 πόλεις, οι δήμαρχοι είναι από τους Πράσινους, π.χ. Φράϊμπουργκ (220.000 κάτοικοι), Κόστανζ (84.000) και Τούμπινγκεν (88.000). Όλες αυτές οι προαναφερόμενες πόλεις έχουν μεγάλα πανεπιστήμια με ένα υψηλό ποσοστό φοιτητικού πληθυσμού.

Μερικές ιστορίες επιτυχίας της τοπικής πολιτικής που οφείλονται σε πρωτοβουλίες των Πρασίνων:

Ενέργεια:

- Οι δήμοι έχουν εγκαταστήσει και διαχειρίζονται φωτοβολταϊκά συστήματα σε δημοτικά κτίρια.
- Εφαρμόζονται σε τοπικά σχολεία σχέδια για την εξοικονόμηση ενέργειας. Το 50% των δαπανών που εξοικονομούνται μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τα ίδια τα σχολεία για την χρηματοδότηση δραστηριοτήτων.
- Η ενέργεια για τη συντήρηση των δημοτικών κτιρίων είναι 100% από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.
- Δήμοι αναπτύσσουν και εφαρμόζουν στρατηγικά σχέδια ώστε να επιτύχουν προμήθεια ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε ποσοστό 100% (π.χ. Bioenergiedorf Mauenheim).

Μεταφορές, αστική ανάπτυξη:

- Δήμοι εφαρμόζουν στρατηγικές για την αειφόρο κινητικότητα για νέους οικισμούς, όπως το κλείσιμο των κατοικημένων περιοχών για τα αυτοκίνητα, την οργάνωση χώρων στάθμευσης στις παρυφές των πόλεων, αυξάνοντας τον αριθμό και το ποσοστό των χώρων πρασίνου και βελτιώνοντας την πρόσβαση στις τοπικές δημόσιες μεταφορές (Freiburg).

- Δήμοι βάζουν υψηλές προδιαγραφές για τη χρήση της ηλιακής ενέργειας και την θερμομόνωση, π.χ. κατοικίες με παθητικά συστήματα σε νέους οικισμούς.

Πόλεις για το δίκαιο εμπόριο (Fair Trade):

- Δημόσιες συμβάσεις των δήμων πληρούν υψηλότερα πρότυπα και δεσμεύσεις, όπως η απουσία παιδικής εργασίας, ή προδιαγραφές Δίκαιου Εμπορίου (π.χ. Rotenburg).

Πολιτισμός:

- Η τοπική μουσική σχολή (λειτουργεί από τον δήμο) ίδρυσε μια διαπολιτισμική ορχήστρα στην οποία ενσωματώνονται διαφορετικές μουσικές παραδόσεις από διαφορετικούς πολιτισμούς.

Ένταξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες:

- Δήμοι υιοθετούν την Διακήρυξη της Βαρκελώνης και δεσμεύονται να παρέχουν στα άτομα με ειδικές ανάγκες απρόσκοπτη πρόσβαση σε όλες τις δημόσιες υπηρεσίες, προκειμένου να συμμετάσχουν στη δημόσια ζωή χωρίς περιορισμούς (Tübingen).

2. ΣΤΟΥΤΓΑΡΔΗ

Από το 2009 στο δημοτικό συμβούλιο της Πόλης, οι Πράσινοι έχουν την μεγαλύτερη κοινοβουλευτική ομάδα.

Σημαντική πρωτοβουλία: Οι Πράσινοι συμμαχώντας με συλλόγους πολιτών και ΜΚΟ (περιβαλλοντικές και μεταφορών) προέβαλαν αντίσταση και κατάφεραν να μπλοκάρουν το Σχέδιο Στουτγάρδη 21 (μεγάλο έργο υποδομής το οποίο προέβλεπε ανακατασκευή του κεντρικού σιδηροδρομικού σταθμού και την κατασκευή νέας γραμμής Στουτγάρδη - Ουλμ). Η αντίδραση ξεκίνησε από την αρχή της προκήρυξης του έργου λόγω του τεράστιου κόστους του και της μεγάλης αύξησης του προϋπολογισμού. Για το έργο αυτό η σχέση του κόστους προς το όφελος θεωρήθηκε μάλλον, ασήμαντη, γι αυτό μέσα στα πλαίσια τις πρωτοβουλίας τους οι Πράσινοι με τους κατοίκους και τις ΜΚΟ παρουσίασαν ένα εναλλακτικό σχέδιο, το οποίο προώθησε την αναβάθμιση της σιδηροδρομικής γραμμής, χωρίς την ανακατασκευή του κεντρικού σταθμού. Η λύση αυτή κρίθηκε φθηνότερη και πιο αποτελεσματική.

Αποτέλεσμα: η τεράστια και ακόμα αυξανόμενη δημοτικότητα των Πρασίνων, η οποία οφείλεται στην έγκαιρη τοποθέτηση ενάντια σε αυτό το μεγάλο έργο υποδομής. Οι Πράσινοι κατάφεραν να εξηγήσουν στον πληθυσμό ότι οι εργασίες κατασκευής θα ήταν πολύ ακριβές με πολύ μικρή βελτίωση για τον σιδηρόδρομο. Ωστόσο, η τοπική κυβέρνηση στην Στουτγάρδη επέμεινε στο έργο και ξεκίνησε τις εργασίες, γεγονός το οποίο οδήγησε σε μεγάλες διαδηλώσεις διαμαρτυρίας. Έχει ενδιαφέρον να σημειώσουμε ότι οι διαμαρτυρίες κατά του σχεδίου προέρχονται από διαφορετικά τμήματα του πληθυσμού, καθώς και από τους υποστηρικτές της κυβέρνησης. Οι τρέχουσες δημοσκοπήσεις εκτιμούν ότι η υποστήριξη για τους Πράσινους αγγίζει το 27% σε ολόκληρη την περιφέρεια.

3. TUBINGEN

Από το 2006 Δήμαρχος είναι ο Boris Palmer των Πράσινων.

Σημαντική πρωτοβουλία: προώθηση της ενεργειακής αποκατάστασης του γυμνασίου Wildermuth και την υλοποίηση κατασκευαστικών έργων νωρίτερα από ότι είχε αρχικά αποφασιστεί από την τοπική αυτοδιοίκηση.

Αποτέλεσμα: η μείωση του κόστους θέρμανσης κατά 57% (απόσβεση της επένδυσης, εξοικονόμηση ποσού υψηλότερο από το κόστος εγκατάστασης).

Σημαντική πρωτοβουλία 2: μια τοπική εκστρατεία για την προστασία του κλίματος. Η εκστρατεία αυτή συνέβαλε στην επίτευξη των στόχων για παγκόσμια μείωση των εκπομπών αερίου μέσω της εφαρμογής διαφόρων μέτρων με αποτέλεσμα την μείωση των εκπομπών CO₂ στο Tübingen κατά 70% μέχρι το 2020!

Αποτέλεσμα: ένα ευρύ φάσμα μέτρων σε τομείς, όπως η ενέργεια, οι μεταφορές, οι κατασκευές, υπό την σκέπη μιας ενιαίας εκστρατείας: "Το Τούμπινγκεν γίνεται γαλάζιο".

4. ΦΡΑΝΚΦΟΥΡΤΗ

Δημοτικό Συμβούλιο, Επικεφαλής του τμήματος Μεταφορών και Κινητικότητας: Lutz Sikorski (Πράσινοι) από το 2006

Σημαντική πρωτοβουλία: Το κλείσιμο τμημάτων του κέντρου της πόλης στην ιδιωτική αυτοκίνηση, παρά τις ισχυρές πιέσεις από τα άλλα κόμματα, τις ενώσεις λιανικού εμπορίου, τον τοπικό τύπο αλλά και τους πολίτες, οι οποίοι υποστήριζαν την ελεύθερη ροή για τα αυτοκίνητα.

Αποτέλεσμα: μετά από έναν χρόνο εφαρμογής του μέτρου, κανένα από τα απαισιόδοξα σενάρια, τα οποία υποστηρίζονταν από τους αντίπαλους του μέτρου δεν επιβεβαιώθηκε. Αντ' αυτού: ελεύθερη ροή πεζών σε μια από τις πιο πολυσύχναστες πλατείες της πόλης και ένας τεράστιος αριθμός φεστιβάλ και εκδηλώσεων στην περιοχή. Δεν υπάρχει πλέον αντίσταση, αλλά χειροκροτήματα.

Παράδειγμα:

Φρανκφούρτη, η ευρωπαϊκή πρωτεύουσα της παθητικής μόνωσης κτιρίων

Αποτελεσματική και αποδοτική χρήση της ενέργειας αντί για σπατάλη της είναι η βασική στρατηγική αρχή για την περιοχή Frankfurt am Main. Αυτή η στρατηγική συμβάλει για την επίτευξη του στόχου Κλιματικής Συμμαχίας – τη μείωση κατά 50% των εκπομπών CO₂ μέχρι το 2030.

Γνωστή ως η πόλη των τραπεζών, της βιομηχανίας και του διεθνούς αεροδρομίου, η Frankfurt am Main σκοπεύει να γίνει η πιο «πράσινη πόλη» με μια «πράσινη ζώνη» για τη φύση και «πράσινα κτίρια». Ακόμα και με αύξηση 15% της επιφάνειας κατοικίας και 80% των χώρων εργασίας, οι εκπομπές CO₂ με βάση το 1990 μπορούν να μειωθούν κατά 10%.

Στα σπίτια με παθητική μόνωση (παθητικά σπίτια) μπορείς να απολαύσεις την ησυχία με πολύ καλή ποιότητα αέρα και περισσότερο από 90% λιγότερη κατανάλωση ενέργειας. Η Frankfurt am Main έχει περισσότερο από 100.000 τ.μ. κατοικίες, δύο σχολεία, νηπιαγωγεία κατασκευασμένα με παθητική μόνωση. Οι ίδιες αρχές εφαρμόστηκαν σε μερικά κτίρια γραφείων και τραπεζικές εγκαταστάσεις. Οι απαιτήσεις ενέργειας στα νέα τραπεζικά κτίρια είναι 4 έως 10 φορές χαμηλότερες. Η πόλη θεσμοθέτησε το βραβείο «Πράσινου Κτιρίου Φρανκφούρτης» για τα ενεργειακά αποδοτικά και αειφόρα κτίρια.

Το 2007 το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε ότι όλα τα νεόδμητα δημοτικά κτίρια θα ακολουθούν τις αρχές των παθητικών κτιρίων, αφού συνδυάζουν ιδανικές συνθήκες εσωτερικών χώρων με διαρκή κτιριακή αποδοτικότητα. Επιδοτήσεις στέγασης θα δίνονται μόνο εφόσον υπάρχουν προβλέψεις για τη παθητική σχεδίαση των κτιρίων. Το έτος 2010 υπολογίζεται ότι θα χτιστούν 120.000 τμ παθητικών κτιρίων που θα φιλοξενήσουν περισσότερες από 1.000 κατοικίες.

Η συνεισφορά των Πράσινων:

Το 1990 η Energiereferat (δημοτική υπηρεσία ενέργειας) και η Κλιματική Συμμαχία δημιουργήθηκαν ως μια καινοτομία του Tom Koehnigs (πράσινου αντιδημάρχου εκείνη την περίοδο). Η Dr. Manuela Rottmann, είναι η Πράσινη αντιδήμαρχος περιβάλλοντος και υγείας από το 2006. Η βασική της καινοτομία ήταν η καθιέρωση ενός νέου κλιματικού και ενεργειακού σχεδίου, συνδυάζοντας την ενέργεια και την ισορροπία εκπομπών CO₂.

Το σχέδιο αναπτύχθηκε με επιστημονικές μελέτες και αρκετές συναντήσεις μέσα από ένα δημόσιο φόρουμ καθώς και μέσα από ένα χρηματοδοτούμενο ευρωπαϊκό πρόγραμμα (BELIEF). Η βασική καινοτομία των Πράσινων σε συνεργασία με τους συντηρητικούς ήταν η απόφαση ότι τα νέα δημοτικά κτίρια θα κατασκευάζονται με τις αρχές της παθητικής μόνωσης.

5. ΑΜΒΟΥΡΓΟ

Από τον Μάιο του 2008 οι Πράσινοι συγκυβερνούν στον Δήμο του Αμβούργου. Με την ενεργή συμβολή των Πράσινων το Αμβούργο ανακηρύχτηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η Πράσινη Πρωτεύουσα της Ευρώπης για το 2011.

- Το Σχέδιο Δράσης για το Κλίμα του Αμβούργου επικαιροποιήθηκε το 2008 και περιλαμβάνει περισσότερα από 300 μέτρα με στόχο την κατά 40% μείωση των εκπομπών CO₂ μέχρι το 2020.
- Το Αμβούργο είναι μια πράσινη και μπλε πόλη. Ο επισκέπτης συναντά παντού τρεχούμενα νερά, πάρκα, πράσινους δημόσιους χώρους. Εντός των ορίων της πόλης περιλαμβάνονται 1.700 εκτάρια που εντάσσονται στο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών Natura 2000. Περίπου 9% της συνολικής έκτασης της πόλης χαρακτηρίζεται από καλλιεργήσιμη γη και φυσικές περιοχές, ενώ το 40% χαρακτηρίζεται από πάρκα και δάση. Η πόλη έχει ένα μοναδικό “πράσινο δίκτυο” που αποτελείται από ζώνες πρασίνου και πολλά πάρκα, χάρη στο οποίο μπορεί ο επισκέπτης να

διασχίσει την πόλη από άκρη σε άκρη χωρίς να έρθει σε επαφή με την κίνηση των αυτοκινήτων.

- Το “τραίνο των ιδεών” είναι ένα ειδικό δρομολόγιο τραίνου που θα φιλοξενήσει την επίδειξη καλών πρακτικών βιώσιμης ανάπτυξης από και σε διάφορες Ευρωπαϊκές χώρες. Το Αμβούργο καλεί και άλλες Ευρωπαϊκές πόλεις να συμμετέχουν σε αυτή την κινητή έκθεση με την παρουσίαση των δικών τους καλών πρακτικών μέσα στα δικά τους ειδικά διαμορφωμένα βαγόνια. Στο τέλος του 2011 το τραίνο των ιδεών θα γυρίσει πίσω στο Αμβούργο γεμάτο καινοτομίες και καλές πρακτικές από όλη την Ευρώπη.

6. ΒΕΡΟΛΙΝΟ

Ο Almuth Taran είναι μέλος του συμβουλίου της συνοικίας (district) Pankow στο Βερολίνο το 1995-1999 και από το 2001 και μέλος των επιτροπών περιβαλλοντικής προστασίας, οικιστικού σχεδιασμού και συγκοινωνιακού σχεδιασμού.

- 1999-2001 μέλος της βουλής του Βερολίνου (Landtag), εκπρόσωπος για τα περιβαλλοντικά ζητήματα, μέλος της επιτροπής αστικού σχεδιασμού και περιβαλλοντικής προστασίας και της επιτροπής υπομνημάτων (petitions).
- 2003-2007 διετέλεσε πρόεδρος των Πράσινων του Βερολίνου (Bündnis 90/Die Grünen Berlin).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Συμμετοχική δημοκρατία και προϋπολογισμοί στο Βερολίνο

Το Ανεξάρτητο Ινστιτούτο Περιβαλλοντικών Υποθέσεων (UfU), στο Βερολίνο έχει ερευνητικό και εκπαιδευτικό έργο στον τομέα της κλιματικής προστασίας και της δημόσιας συμμετοχής.

Το Βερολίνο είναι ταυτόχρονα και πόλη (δήμος) και κρατίδιο:

- Το κοινοβούλιο του κρατιδίου του Βερολίνου (Landtag) είναι ταυτόχρονα και δημοτικό συμβούλιο.
- Η κυβέρνηση του Βερολίνου είναι η διοίκηση του δήμου και του κρατιδίου και συγκροτείται από πολιτικούς συνασπισμούς (κομμάτων).

Το Βερολίνο έχει 12 συνοικίες (districts) που διαθέτουν το δικό τους «Κοινοβούλιο», που θεωρείται μέρος της συνοικιακής διοίκησης, και συνοικιακή «Κυβέρνηση» (Bezirksamt) η οποία είναι εξαμελής και σχηματίζεται με μια υπολογιστική μέθοδο και όχι με πολιτικό συνασπισμό. Έχει την ίδια αξία (θέση) με το συνοικιακό «Κοινοβούλιο».

Οι αρμοδιότητες της Συνοικιακής Διοίκησης:

A. Συνοικιακό Κοινοβούλιο:

1. Επίβλεψη της Συνοικιακής Κυβέρνησης και επιβολή προτάσεων.
2. Λήψη αποφάσεων σχετικών με τον προϋπολογισμό.
3. Λήψη αποφάσεων σχετικών με τον συνοικιακό σχεδιασμό των οικιστικών σχεδίων και τον σχεδιασμό συγκοινωνιακών έργων..

Οι αποφάσεις μπορούν να ανατραπούν από την κυβέρνηση του Βερολίνου «εάν επηρεάζουν ευρύτερα μέρη του πληθυσμού του κρατιδίου».

B. Μέλη της συνοικιακής Κυβέρνησης είναι οι πολιτικοί αρχηγοί της διοίκησης.

Πολιτική και διακυβέρνηση στο Βερολίνο:

- Διοίκηση της πόλης του Βερολίνου από τον Κοκκινοκόκκινο συνασπισμό (Σοσιαλ-δημοκράτες-Αριστεροί).
- Στις συνοικίες υπάρχουν διάφορες καταστάσεις από απόλυτες πλειοψηφίες έως συνασπισμοί 4 κομμάτων.

Η κατάσταση για το κόμμα των Πράσινων στο Βερολίνο:

- Απόλυτη πλειοψηφία στη συνοικία Friedrichshain/Kreuzberg με τρία μέλη στην συνοικιακή κυβέρνηση.
- Από ένα μέλος σε 6 άλλες συνοικίες.
- Κανένα μέλος σε 5 συνοικίες.

Μερικές μορφές δημόσιας συμμετοχής:

1. Δημοψηφίσματα.
2. Πολίτες και προϋπολογισμός.
3. Παράδειγμα της συνοικίας του Pankow: Ειδικές μορφές συμμετοχής στο σχεδιασμό δρόμων και σε άλλα ζητήματα χωρίς επίσημες διαδικασίες.

1. Δημοψηφίσματα

Είναι μια καινούργια μορφή δημόσιας συμμετοχής στο Βερολίνο.

Σε επίπεδο πόλης υπάρχουν 2 παραδείγματα θεμάτων που έφτασαν σε αυτή τη μορφή λήψης απόφασης:

- Το 2008 δημοψήφισμα για να παραμείνει σε λειτουργία το αεροδρόμιο του Tempelhof. ΑΠΟΡΡΙΦΘΗΚΕ.
- Το 2009 δημοψήφισμα για να καταργηθεί η υποχρεωτικότητα στο μάθημα της «Ηθικής» και να δοθεί η επιλογή των «Θρησκευτικών». ΑΠΟΡΡΙΦΘΗΚΕ.

Δημοψηφίσματα σε επίπεδο συνοικίας:

Οι προϋποθέσεις είναι λιγότερες για τη λήψη τέτοιας απόφασης. Έχουν συμβεί 3 συνοικιακά δημοψηφίσματα:

Δύο έγιναν για τη χρέωση του παρκαρίσματος ΙΧ αυτοκινήτων.

- Το 2007 στο Charlottenburg/Wilmersdorf η πρόταση πέρασε (ενάντια στις προτάσεις του πράσινου μέλους της συνοικιακής κυβέρνησης).
- Το 2008 στο Mitte (Κέντρο) το οποίο απέτυχε λόγω χαμηλής συμμετοχής.

Το δημοψήφισμα ενάντια στο μεγάλο αναπτυξιακό σχέδιο «Mediaspree» στις όχθες του ποταμού: Η συνοικιακή κυβέρνηση, στην οποία τόσο ο δήμαρχος όσο και ο υπεύθυνος του τμήματος ήταν Πράσινοι, είχαν ήδη δώσει έγκριση για το σχέδιο. Το δημοψήφισμα, μετά από έντονη δημόσια διαβούλευση ανέτρεψε το αποτέλεσμα καθώς οι κάτοικοι αρνήθηκαν τα αναπτυξιακά σχέδια.

Το αποτέλεσμα θα ήταν είτε να αποσυρθεί το έργο και να πρέπει να αποζημιώσει τις εταιρείες με ποσά που η συνοικία δε διέθετε είτε το έργο να το αναλάμβανε η διοίκηση του κρατιδίου (ανώτερη ιεραρχικά διοίκηση) που όμως θα σήμαινε ότι οι Πράσινοι θα

έπρεπε να αντιμετωπίσουν την αποδοκιμασία του κόσμου καθώς έτσι το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος δε θα ετίθετο σε ισχύ. Έτσι δημιουργείται ένα δίλημμα του τύπου «Catch 22» (επεξήγηση: για να γίνει το Α, πρέπει προηγουμένως να γίνει το Β, αλλά για να γίνει το Β, πρέπει προηγουμένως να γίνει το Α)* θα έπρεπε αρχικά να είχε δοθεί η ευκαιρία στον κόσμο να δώσει την απάντησή του μέσω του δημοψηφίσματος πριν από την απόφαση των τοπικών αρχών, όμως ο κόσμος δεν αντιδρά προτού παρθεί μια απόφαση.

2. Πολίτες και Προϋπολογισμός

Το Βερολίνο δεν είναι πρωτοπόρος του κινήματος Προϋπολογισμός από τους πολίτες. Η συνοικία του Lichtenberg χρησιμοποίησε αυτό το εργαλείο για λίγο καιρό. Σε γενικές γραμμές οι συνοικίες έχουν πολύ στενά περιθώρια γύρω από τον προϋπολογισμό ή δεν έχουν τον έλεγχό του. Έτσι οι επιλογές είναι περιορισμένες. Αυτό βέβαια μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως δικαιολογία.

3. Η Συνοικία Pankow

Το Pankow είναι η μεγαλύτερη συνοικία στο Βερολίνο με πληθυσμό 350.000 κατοίκους. Συνίσταται από το μοδάτο Prenzlauer Berg έως πρώην χωριά και προάστια στα όρια του Βερολίνου με το Βραδεμβούργο. Οι Πράσινοι έχουν ένα συνοικιακό στην τοπική Κυβέρνηση, υπεύθυνο για την κατασκευή δρόμων.

Ποιοι είναι οι τομείς ενδιαφέροντος/αναγκαιότητας για συμμετοχή των πολιτών;

- Το σχέδιο ανακατασκευής δρόμων, σύμφωνα με το νόμο ότι οι άνθρωποι που ζουν σε ένα δρόμο πρέπει να συνεισφέρουν χρηματικά στην ανακατασκευή του.
- Η ανακατασκευή δρόμων στους οποίους δε χρειάζεται να συνεισφέρουν οι πολίτες.
- Μία πρωτοβουλία μη κοπή δένδρων, με μεικτή ισορροπία (Mixed -balance).

1. Ανακατασκευή δρόμων όπου είναι απαραίτητη η συγχρηματοδότηση από τους πολίτες: Ο νόμος αυτός πέρασε από την κρατιδιακή κυβέρνηση χωρίς να δώσει την ευκαιρία στους άμεσα επηρεαζόμενους πολίτες να εμπλακούν. Στο Pankow το Πράσινο μέλος της συνοικιακής διακυβέρνησης ανέπτυξε μια διαδικασία και η διακυβέρνηση της συνοικίας αποδέχτηκε την πρόταση του. Η διαδικασία ήταν σε γενικές γραμμές επιτυχής και χρησιμοποιήθηκε ως βάση για κανονισμούς σε όλο το Βερολίνο.

2. Δυο σχέδια δρόμων στα οποία οι πολίτες δε χρειαζόταν να συνεισφέρουν οικονομικά: Ισχύει για τους εσωτερικούς δρόμους οι οποίοι ήταν κατεστραμμένοι σε περιοχές με ανακαινισμένα κτίρια που προσέλκυαν νέο κόσμο. Οι δρόμοι ανακατασκευάζονται όχι για να υποστηρίξουν τη μετακίνηση με το ΙΧ αλλά για να απελευθερώσουν το στηθαίο των πεζοδρομίων και για να κάνουν τη μετακίνηση ασφαλέστερη.

Οι νέοι κάτοικοι δεν ήθελαν επισκευή του κατεστραμμένου δρόμου τους γιατί τον θεωρούσαν αυθεντικό. Την ίδια στιγμή οι λάτρεις της αυτοκίνησης μάχονταν για περισσότερο χώρο παρκαρίσματος.

- Ο Δρόμος Α:
Δρόμος σε περιοχή με κατοικίες κάτω από τη δικαιοδοσία της συνοικιακής διακυβέρνησης. Η διαδικασία μετά την κατακραυγή: όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς και πρωτοβουλίες πολιτών συνεργάστηκαν για την κατασκευή. Εντέλει το 80% των αποφασισμένων θα πραγματοποιηθούν.
- Ο Δρόμος Β
Μοδάτος δρόμος σε νεοαναπτυσσόμενη περιοχή με τραμ, πολλά ποδήλατα, λίγο χώρο και πολλά ατυχήματα. Ο δρόμος αυτός είναι υπό την εξουσία της κρατιδιακής διακυβέρνησης όμως η συνοικιακή διακυβέρνηση έχει την ευθύνη του σχεδιασμού και της κατασκευής. Οι ιδέες για το δρόμο αυτό κυμαίνονταν από «κατάργηση του τραμ και όλων των μέσων» έως «παραχώρηση του 90% του πεζοδρομίου για χώρο στάθμευσης αυτοκινήτων».
Η διαδικασία που ακολουθήθηκε ήταν παρόμοια με αυτή άλλων μεγάλων έργων: Πολλές δημόσιες παρουσιάσεις, 4 εβδομάδες για διαβούλευση των σχεδίων και για να λάβουν προτάσεις και παράπονα, αξιολόγηση των προτάσεων και των παραπόνων από την συνοικιακή κυβέρνηση, δημόσια συνάντηση για να συζητηθεί η αξιολόγηση αυτή. Πιθανό αποτέλεσμα; Καμία πραγματική συμφωνία.

3. Μια πρωτοβουλία μη κοπής δέντρων, με μεικτή ισορροπία (mixed balance)

Στην εσωτερική αστική περιοχή υπάρχουν 1.000 δένδρα τα οποία κρίνονται ακατάλληλα. Πρωτοβουλίες πολιτών πιέζουν τη διοίκηση να εισάγει ένα πολύ ακριβό σύστημα επίβλεψης προτού τα κόψει. Η διαδικασία επίβλεψης είναι αρκετά δαπανηρή όσο και η αντικατάσταση των παλαιών δένδρων με νέα, έτσι τα δένδρα κόβονται νωρίτερα.

Θετική έκβαση: περισσότερη ευαισθητοποίηση σχετικά με τα δένδρα της πόλης τουλάχιστον από ένα ποσοστό του πληθυσμού. Οι πολίτες που είναι περισσότερο ενεργοί είναι αυτοί με ανώτερη εκπαίδευση, ευκατάστατοι και νέοι σε ηλικία, σε αστικές περιοχές. Αυτοί είναι και οι ψηφοφόροι των Πράσινων.

ΑΥΣΤΡΙΑ

1. ΒΙΕΝΝΗ

Επαρχιακό Κοινοβούλιο Wien-Neubau, Ομάδα των Πράσινων.

Σημαντικές πρωτοβουλίες: Οι Πράσινοι στο Επαρχιακό Κοινοβούλιο δίνουν έμφαση στην δημόσια συμμετοχή σε μικρά σχέδια αστικής ανάπτυξης. Σημαντικό στοιχείο ήταν επίσης η προσέγγιση από τη βάση. Τα σχέδια αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της Τοπικής Ατζέντας 21, η οποία ξεκίνησε και υποστηρίχθηκε έντονα από τους Πράσινους.

Επιτυχή σχέδια είναι ο μη κερδοσκοπικός σύλλογος νεολαίας «cult-café», το πάρκο Weghuberpark, το οποίο ανακαινίστηκε πρόσφατα, σε συνεργασία με τον τοπικό πληθυσμό, η εσωτερική παιδική χαρά, η ενίσχυση του φυτικού πλούτου της περιοχής.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Η συμμετοχή των πολιτών στην 7η Περιφέρεια της Βιέννης

Το Neubau, είναι η 7η Περιφέρεια της Βιέννης, μια συνοικία 1,61 τετραγωνικών χιλιομέτρων με 30.000 κατοίκους.

Στις τοπικές εκλογές το 2001 οι Πράσινοι ήταν πρώτη δύναμη με 32,55%, με δεύτερους τους Σοσιαλδημοκράτες με 29,4%. Στις επόμενες εκλογές του 2005 οι Πράσινοι έφτασαν το 43,26%, με δεύτερους τους Σοσιαλδημοκράτες που έπεσαν στο 27,54%. Στην περιφέρεια αυτή, με καθοριστική τη συμβολή των Πράσινων, εφαρμόστηκαν σχέδια ενθάρρυνσης της συμμετοχής των πολιτών, όπως:

«Από κάτω προς τα πάνω»:

- Προγράμματα για την προσβασιμότητα, μείωση φραγμών και εμποδίων, τη μείωση της κυκλοφορίας, θέατρο, διαχείριση της ποικιλομορφίας, της διαφορετικότητας.
- Τα παιδιά των σχολείων ξανασχεδίασαν την περιοχή μπροστά από το σχολείο τους.
- Ένα άλλο πρόγραμμα ήταν οι «Αντιπρόσωποι του πάρκου», όπου τα παιδιά που χρησιμοποιούν ένα πάρκο για να παίζουν, συζητάνε με εκπροσώπους της τοπικής δημοτικής αρχής για το πώς θέλουν να είναι το πάρκο, τι προβλήματα έχει, τι χρειάζεται.

Στα προγράμματα «Από κάτω προς τα πάνω» δημιουργήθηκαν:

- Διάφορα άλλα πάρκα.
- Χώρος συνάντησης για εφήβους (Cult Café).
- Πρόγραμμα συμμετοχής των παιδιών.
- Χώρος συνάντησης ηλικιωμένων πολιτών.

Για τη δημιουργία ενός νέου πάρκου ακολουθήθηκε η παρακάτω διαδικασία:

- Αρχικές συνεντεύξεις
- Πρώτη συνέλευση
- Εργαστήρια
- Δεύτερη συνέλευση

Τα θέματα που αντιμετωπίστηκαν σε αυτή τη διαδικασία δημιουργίας του πάρκου ήταν: παιδικές χαρές και χώροι άθλησης, σκύλοι, προστασία από θορύβους, αναψυχή, οικολογικές πλευρές, καινοτομία.

Το **Πρόγραμμα ενθάρρυνσης της συμμετοχής των μαθητών** επικεντρώθηκε στη συμμετοχή μαθητών 7 έως 13 ετών. Ξεκίνησε το 2003, με σταθερά αυξανόμενο μαθητών που συμμετέχουν από τότε. Το 2008 συμμετείχαν 8 σχολεία, 21 τάξεις, 464 μαθητές.

Ακολουθήθηκαν 3 στάδια για τη συμμετοχή.

- **1ο στάδιο - στο σχολείο:** Οι μαθητές εκφράζουν τις ιδέες τους και τα ενδιαφέροντά τους σε ένα εργαστήριο στο σχολείο τους.
- **2ο στάδιο:** Σε απογευματινά εργαστήρια οι μαθητές οργανώνουν τις ιδέες τους και ετοιμάζουν κατάλληλο υλικό για παρουσίαση (σχέδια, μακέτες, χάρτες κλπ).
- **3ο στάδιο:** Οι μαθητές παρουσιάζουν τις προτάσεις τους στους αντιπροσώπους του τοπικού Συμβουλίου της Περιφέρειας.

Ανάμεσα στις προτάσεις των μαθητών ήταν ιδέες για το πώς μπορεί να γίνει πιο ελκυστικός ο χώρος μπροστά από το σχολείο, χώροι για να κάνουν skateboard, πώς μπορούν να σχεδιαστούν πιο όμορφες γλάστρες για τα λουλούδια στους δρόμους. Ενδιαφέρθηκαν ακόμη για τα απόβλητα των σκύλων στους δρόμους και δημιούργησαν έναν Οδηγό με σκίτσα των παιδιών για τους ιδιοκτήτες σκύλων, ώστε να τους ενθαρρύνουν να μαζεύουν οι ίδιοι τα απόβλητα των σκύλων τους, ο οποίος εκδόθηκε και διανεμήθηκε από το Τοπικό Συμβούλιο της Περιφέρειας.

Μήλα και λεμόνια για τους οδηγούς των αυτοκινήτων

Οι μαθητές εξέφρασαν την ανησυχία τους για τα αυτοκίνητα που αναπτύσσουν μεγάλη ταχύτητα στους δρόμους της πόλης βάζοντας σε κίνδυνο τα παιδιά και τους πεζούς. Μια ιδέα ευαισθητοποίησής τους ήταν το μοίρασμα από τα παιδιά μήλων και λεμονιών στους οδηγούς.

Βελτίωση των πάρκων

Ένα άλλο θέμα που απασχόλησε τους μαθητές ήταν το πώς θα βελτιωθούν τα πάρκα για να καλύπτουν τις ανάγκες των νέων που τα χρησιμοποιούν. Αποτέλεσμα ήταν μετά από τις προτάσεις τους να τοποθετηθούν δοκοί για σκαρφάλωμα και μονόζυγα για άθληση.

Επιπλέον αποτελέσματα του Προγράμματος Συμμετοχής

Στα πλαίσια του Προγράμματος Συμμετοχής τα παιδιά μίλησαν στα τοπικά μέσα μαζικής ενημέρωσης για τα ενδιαφέροντα και τις ανησυχίες τους και συναντήθηκαν με τοπικούς αξιωματούχους, πολιτικούς υπεύθυνους και υπεύθυνους υπηρεσιών.

Οι μαθητές εμπλέκονται στη διαδικασία εξεύρεσης λύσης για το πρόβλημα που επισημαίνουν, ενώ σημαντικό είναι οι προτάσεις τους να γίνουν πραγματικότητα με ευθύνη της δημοτικής αρχής. Στο Neubau το 89% των προτάσεων των μαθητών εφαρμόστηκαν. Σημαντικό είναι εάν οι προτάσεις των παιδιών εφαρμοστούν μέσα στην

ίδια σχολική χρονιά, ώστε να φανεί στα παιδιά η αξία της συμμετοχής, ότι η γνώμη τους μετράει.

Στο τέλος της σχολικής χρονιάς έγινε εκδήλωση παρουσίασης των δράσεων που πρότειναν οι μαθητές και των αποτελεσμάτων των προτάσεών τους.

Τι μπορεί να κάνει τη συμμετοχή των πολιτών επιτυχημένη;

- Πρέπει να είναι ξεκάθαρη η πολιτική βούληση για υποστήριξη της διαδικασίας για να γίνει πραγματικότητα!
- Οι πολιτικοί, το τοπικό ή το δημοτικό συμβούλιο υποστηρίζουν τη διαδικασία επαγγελματικά παρέχοντας οικονομικά μέσα για τη διαδικασία αυτή, δημοσιοποιώντας την, μετατρέποντας τους πολίτες από διαμαρτυρόμενους σε συμμετόχους στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων.
- Σημαντικό επίσης είναι να υπάρχει μια συγκεκριμένη καταληκτική ημερομηνία για το πρόγραμμα και ένα αποτέλεσμα, τέλος, που να μπορούν να το δουν όλοι οι άνθρωποι που συμμετέχουν. Δε συζητάμε για να συζητάμε δηλαδή, αλλά συζητάμε για να βρούμε λύσεις μέσα σε ένα συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Στεγαστικά προγράμματα ελεύθερα από αυτοκίνητα

Αυτό το πιλοτικό στεγαστικό πρόγραμμα 244 διαμερισμάτων υλοποιήθηκε για ενόικους που εγγράφως αυτοδεσμεύτηκαν ότι δεν θα κατέχουν αυτοκίνητο.

Ο χώρος που δεν κατέλαβαν τ' αυτοκίνητα (και τα χρήματα που εξοικονομήθηκαν) αποδόθηκαν σε κοινόχρηστες υποδομές, όπως ένα εργαστήριο επισκευής ποδηλάτων, υπηρεσίες κοινής χρήσης αυτοκινήτων, μια σάουνα, ένα γυμναστήριο, παιδότοποι, μια αίθουσα νεολαίας, κήποι σε στέγες κλπ.

Λόγω της ύπαρξης διάταξης νόμου που προέβλεπε μια θέση γκαράζ για κάθε νεόκτιστο διαμέρισμα, ήταν αναγκαίο να γίνει τροποποίηση, ώστε να επιτραπούν εξαιρέσεις. Όρος για να γίνει εξαίρεση ήταν η ύπαρξη καλής δημόσιας συγκοινωνίας σε κοντινή απόσταση.

Ο Κρίστοφερ Χόρρερ, που τότε ήταν μέλος της τοπικής κυβέρνησης εκ μέρους των Πρασίνων, έπαιξε κομβικό ρόλο στην προώθηση της ιδέας μιας περιοχής κατοικιών χωρίς αυτοκίνητα στην Βιέννη και πίεσε να γίνει η τροποποίηση του νόμου για τις θέσεις γκαράζ. Παραμένει ενεργός όσον αφορά την προσέλκυση κατοίκων και γενικά συνδέεται στενά με το πρόγραμμα.

Λόγω της ιδιαίτερης φύσης του προγράμματος οι κάτοικοι ίδρυσαν ένα σύλλογο για την κοινότητά τους, που απέδωσε ποικίλες κοινές δραστηριότητες, με αποτέλεσμα μια καλύτερη επικοινωνία μεταξύ των γειτόνων.

Αποτελέσματα:

Λόγω της επιτυχίας του προγράμματος, ένα νέο στεγαστικό πρόγραμμα ελεύθερο από αυτοκίνητα έχει αναγγελθεί ότι θα αναπτυχθεί στην περιοχή κοντά στις όχθες του Δούναβη, στο 20ό διοικητικό διαμέρισμα της Βιέννης, το Brigittenau.

Οι εμπειρίες από αυτό το πρόγραμμα βοήθησαν και ένα άλλο στεγαστικό πρόγραμμα στη Βιέννη, που αποκαλείται «ποδηλατούπολη» και είναι σχεδιασμένο να διευκολύνει την ποδηλασία.

2. ΑΝΩ ΑΥΣΤΡΙΑ

Περιφερειακό Κοινοβούλιο, Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας: Rudi Anschober (Πράσινοι) από το 2003.

Σημαντική πρωτοβουλία: πράσινες θέσεις εργασίας μέσω επενδύσεων στην ενεργειακή αποδοτικότητα, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και της προστασίας του κλίματος.

Αποτέλεσμα: Περισσότερες από 15.000 θέσεις εργασίας έχουν δημιουργηθεί στην Άνω Αυστρία στον τομέα των οικολογικών επαγγελμαμάτων.

Αντίκτυπος: εταιρείες από Άνω Αυστρία έχουν σημαίνουσα θέση στην παγκόσμια αγορά των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η συνεχής χρηματοδότηση του τομέα αυτού είναι αποδοτική και δίνει το καλό παράδειγμα.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Energy 21

Η στρατηγική «Ενέργεια 21» υιοθετήθηκε από την κυβέρνηση της Άνω Αυστρίας, στην οποία οι Πράσινοι μετέχουν στα πλαίσια κυβέρνησης Συνασπισμού, με σκοπό την παραγωγή του συνόλου των αναγκών της περιφέρειας σε ηλεκτρισμό από ανανεώσιμες πηγές μέχρι το 2030.

Το σχέδιο εστιάζει στα ακόλουθα τέσσερα πεδία: α) βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, β) αύξηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, γ) χρήση υδροηλεκτρικής ενέργειας (μέχρις ορίων οικολογικά προσδιοριζόμενων) και δ) μείωση της χρήσης ορυκτών καυσίμων.

Το σχέδιο δράσης ευνοήθηκε από την εμπειρία που έχει αποκτηθεί μέσω της πρώτης φάσης εφαρμογής της ενεργειακής στρατηγικής της Άνω Αυστρίας, η οποία ετέθη σε ισχύ από το 1994 ως το 1999. Εκατόν εβδομήντα (170) οικιστικές κοινότητες (σε σύνολο 444) πήραν μέρος στην εφαρμογή των ενεργειακών προγραμμάτων.

Αποτελέσματα:

Περισσότερες από 15.000 θέσεις εργασίας δημιουργήθηκαν και οι οικο-ενεργειακές επιχειρηματικές δραστηριότητες σημείωσαν κύκλο εργασιών αυξημένο κατά 50% από την έναρξη της οικονομικής κρίσης.

Μια πρόσφατη έκθεση έδειξε ότι οι στόχοι της ενεργειακής πολιτικής για την δεκαετία επιτεύχθηκαν και στις περισσότερες περιπτώσεις ξεπεράστηκαν. Η ενεργειακή παραγωγή από ανανεώσιμες πηγές αυξήθηκε κατά 16,6 PetaJoul (PJ) ενώ ο στόχος ήταν 10 PJ.

Η εγκατεστημένη επιφάνεια ηλιοθερμικών υπερδιπλασιάστηκε (από 489.000 m² σε 1.080.000 m²), οι εγκαταστάσεις θέρμανσης από βιομάζα υπερδιπλασιάστηκαν (από

773 MW σε 2,031 MW), το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών (εκτός υδροηλεκτρικών) αυξήθηκε από περίπου 1% σε 6,4%.

Το Πράσινο Κόμμα της Άνω Αυστρίας αντιπροσωπευόταν στην περιφερειακή κυβέρνηση από το 2003 και είχε υπογράψει μια συμφωνία εργασίας με τους Χριστιανοδημοκράτες (ÖVP). Τα επιτεύγματα της τελευταίας θητείας τους μιλούν από μόνα τους. Μετά από δεκαετίες ανοδικής τάσης στην ενεργειακή κατανάλωση, η ζήτηση ενέργειας έχει αρχίσει και πέφτει από το 2006.

Το μερίδιο της ανανεώσιμης ενέργειας στην όλη κατανάλωση είχε αυξηθεί κατά 32,6% στα τέλη του 2008.

Σε διεθνές επίπεδο, η Άνω Αυστρία κατατάσσεται τρίτη στην αναλογία επιφάνειας ηλιοθερμικών πάνελ ανά κάτοικο (Κύπρος και Ισραήλ έρχονται πρώτη και δεύτερο στην κατάταξη). Οι Πράσινοι είχαν την δυνατότητα να κατέβουν στην εκλογική εκστρατεία του 2009 με όπλο μια σειρά επιτυχιών και σχημάτισαν και πάλι περιφερειακή κυβέρνηση συνεργασίας με τους Χριστιανοδημοκράτες. Ο κύριος στόχος για το μέλλον είναι να συνεχιστεί η επιτυχία της ενεργειακής αυτής στρατηγικής.

ΓΑΛΛΙΑ

ΠΑΡΙΣΙ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Δημιουργία πεζόδρομου στο 2ο διαμέρισμα

Σημαντική πρωτοβουλία: δημιουργία ενός πεζόδρομου "Montorgueil-Saint Denis" στο 2ο διαμέρισμα στο Παρίσι, ώστε να μειωθεί ο χώρος για τα αυτοκίνητα, για να περιοριστεί η πρόσβαση, η κυκλοφορία και η στάθμευση μηχανοκίνητων οχημάτων και να προαχθεί η κυκλοφορία των μη-μηχανοκίνητων. Δήμαρχος του 2ου διαμερίσματος: Jacques Boutault (Πράσινοι) από το 2001.

Αποτέλεσμα: βελτίωση της διαφύλαξης του περιβάλλοντος, της ασφάλειας και της ηρεμίας του πεζοδρόμου.

Σημαντική πρωτοβουλία: η διπλή κατεύθυνση για τα ποδήλατα στο 2ο διαμέρισμα. Όλοι οι δρόμοι που βρίσκονται σε ζώνες με όριο ταχύτητας τα 30χ.α.ω. και είναι μονόδρομοι για τα μηχανοκίνητα είναι πλέον διπλής κατεύθυνσης για τα ποδήλατα. Με άλλα λόγια, ένα «απαγορεύεται... εκτός από το ποδήλατο». Για την σήμανση αυτών των δρόμων, χρησιμοποιούνται πινακίδες και σήμανση στο οδόστρωμα.

Αποτέλεσμα: Οι ποδηλάτες και οι οδηγοί διασταυρώνονται με καλύτερη ορατότητα. Ομοίως, αποφεύγοντας μεγάλες οδικές αρτηρίες, οι ποδηλάτες αισθάνονται μεγαλύτερη ασφάλεια.

Παράγοντας στρατηγικής επιτυχίας: Η στρατηγική συμφωνία συνεργασίας των δύο αριστερών σχημάτων, στον δεύτερο γύρο των εκλογών του 2008, η οποία βάζει επικεφαλής τον Jacques Boutault. Το σχήμα υπό τον Boutault έφθασε το 68,34% των ψήφων, ένα αποτέλεσμα που δεν είχε ποτέ επιτευχθεί από την Αριστερά στο 2ο διαμέρισμα του Παρισιού.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Σχέδιο για το Κλίμα, Παρίσι - Μια παγκόσμια Στρατηγική

Denis Baupin, Πράσινος Αντιδήμαρχος Παρισιού, τομέας Βιώσιμη Ανάπτυξη, Περιβάλλον και Κλιματικό Σχέδιο

Παρουσιάστηκε στο Ευρωπαϊκό Συνέδριο Πράσινων Τοπικών Συμβούλων στη Στουτγάρδη, 17-18 Απριλίου 2009

Η περιβαλλοντική κρισιμότητα :

« Η κλιματική αλλαγή είναι ένα όπλο μαζικής καταστροφής»

Lord May, 2005, Πρόεδρος της Βρετανικής Ακαδημίας Επιστημών

Υπάρχει ανάγκη για μείωση του οικολογικού αποτυπώματος:

Αν όλοι οι κάτοικοι του πλανήτη ζούσαν όπως οι Γάλλοι το 1961 θα απαιτούνταν πάνω από ένας πλανήτης, το 1971 1,5 πλανήτες σαν τη Γη, το 1981 δύο πλανήτες, το 1991 2,5 και το 1999 περίπου 3 πλανήτες. (Πηγή WWF).

Κλιματική αλλαγή και εξάντληση των ορυκτών πόρων:

Παύση του φαινομένου = Φειδωλότητα - Εγκράτεια (στη χρήση ενέργειας, κατανάλωση αγαθών, μεταφορές και χρήση της Γης)

Σενάριο της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή των διεθνών διαπραγματεύσεων για το Κλίμα 2009

Προσαρμογή στα αναπόφευκτα αποτελέσματα της κλιματικής αλλαγής => Οικονομική και κοινωνική ευρωσύτεια, να φανταστούμε και να προβλέψουμε την κατάσταση στην πόλη των +2°C.

Τα τρία ζητήματα για μια πραγματικά βιώσιμη ανάπτυξη:

Περιβάλλον: Μείωση στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, ενάντια στην χημική, οπτική και ηχητική ρύπανση, η διατήρηση της βιοποικιλότητας και η ποιότητα ζωής.

Κοινωνική Αλληλεγγύη: Μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων, διαγενεακή αλληλεγγύη και αλληλεγγύη Βορρά-Νότου.

Οικονομία: Επένδυση σε μια εύρωστη οικονομία, εγχώρια (non-offshorable), η οποία δημιουργεί θέσεις εργασίας και τοπικά δίκτυα διανομής (local distribution networks).

Σχέδιο του Παρισιού για το Κλίμα

(Υιοθετήθηκε ομόφωνα από τους εκλεγμένους αντιπροσώπους του Παρισιού η 1η Οκτωβρίου 2007)

Προτείνει μείωση κατά 75% των αερίων του θερμοκηπίου το 2050 σε σύγκριση με το 2004.

Παρίσι, ως παράδειγμα προς μίμηση:

- Μείωση κατά 30% των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2020 σε σχέση με το 2004.
- Μείωση κατά 30% της κατανάλωσης ενέργειας από τα δημοτικά κτίρια και το δημόσιο φωτισμό έως το 2020.
- Παραγωγή του 30% της ενέργειας που χρησιμοποιείται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Το σύνολο της περιοχής του Παρισιού, ως δυναμική πόλη για το 2020 :

- Μείωση κατά 25% στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου.
- Μείωση κατά 25% στην ενεργειακή κατανάλωση στην περιοχή του Παρισιού.
- Το 25% της ενέργειάς της από ανανεώσιμες πηγές έως το 2020.

Ενεργειακή Φειδωλότητα - Εγκράτεια και Αποδοτικότητα (στα νέα κτίρια και στην αποκατάσταση):

- Έλεγχος της κατανάλωσης.
- Δημόσια κτίρια.
- Εργατικές κατοικίες.
- Ιδιωτικές κατοικίες.
- Ένα φιλόδοξο πρόγραμμα αποτελεί η θερμική ανακαίνιση 600 σχολείων στην περιοχή του Παρισιού.

Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας:

- Ηλιακή ενέργεια: Ο στόχος είναι 200.000 τμ φωτοβολταϊκών ως το 2014.
- Γεωθερμία: Βορειοανατολικός Τομέας Παρισιού η γεωθερμία με ένα δίκτυο θέρμανσης θα καλύπτει 12000 κατοικίες ως το 2011.
- Αιολική και ποτάμια υδροηλεκτρική ενέργεια: μελέτες σκοπιμότητας πραγματοποιούνται.

Κλιματικά ζητήματα: Ο στρατηγικός ρόλος των πόλεων

Στις πόλεις ζει το 50% των κατοίκων της Γης και εκπέμπεται περισσότερο από το 70% των αερίων του θερμοκηπίου

Στην κατεύθυνση των πράσινων πόλεων:

Μετά-πετρελαϊκές πόλεις, με ουδέτερο οικολογικό αποτύπωμα, κοινωνική και οικονομική ευρωστία, ικανές για προσαρμογή και βασισμένες στην αντιστρεψιμότητα (reversibility).

Δράσεις στα υπάρχοντα κτίρια:

Αντίστροφη λογική οικονομίας και πολιτική θέληση, ικανότητα καινοτομίας (χρηματοοικονομική μηχανική και κινητοποίηση προς χρήση τοπικών πόρων).

Επιρροή στην αλλαγή του μοντέλου ζωής:

Στους τομείς της διατροφής, των ταξιδιών-μετακινήσεων, της αναψυχής και κατανάλωσης.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Μια νέα πολιτική δημοσίων μεταφορών

Πρωθήθηκε από τον Denis Baurin, Αντιδήμαρχο του Παρισιού, υπεύθυνο για τις μεταφορές, το κυκλοφοριακό, τη στάθμευση και το οδικό δίκτυο.

Έτος εφαρμογής: 2001.

Η νέα πολιτική μεταφορών που πρωθήθηκε το 2001 από το Δήμο Παρισίων αναβάθμισε σημαντικά τη συμμετοχή των δημοσίων μεταφορών και μείωσε τις επιπτώσεις των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τις μετακινήσεις στην πόλη. Κατασκευασμένη μεταξύ 2001 και 2006, η γραμμή Τραμ του Mergchaux υπήρξε μια πραγματική πράσινη επιτυχία. Η μήκους 7,9 χλμ γραμμή του τραμ η οποία περνά από το νότιο τμήμα του περιφερειακού δακτυλίου του Παρισιού, έχει 17 σταθμούς και αρκετές συνδέσεις με λεωφορείο, υπόγειο σιδηρόδρομο και τα περιφερειακά τρένα.

Η πρώτη μοντέρνα γραμμή τραμ που κατασκευάστηκε στο Παρίσι με σωστό τρόπο καθώς το έργο ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2006, έγκαιρα και σύμφωνα με τον προϋπολογισμό. Εκατό χιλιάδες πολίτες χρησιμοποιούν αυτή τη γραμμή του τραμ κάθε μέρα και το κυκλοφοριακό στον τομέα αυτό της πόλης μειώθηκε κατά 25%.

Ο μετασχηματισμός των αστικών μεταφορών επεκτάθηκε επίσης και στα λεωφορεία, καλύπτοντας τις ανάγκες σύνδεσης, ταχύτητας, άνεσης και προσβασιμότητας. Το project ονομάστηκε Mobillien και αφορούσε τη δημιουργία αρκετών νέων γραμμών λεωφορείου, τον επανασχεδιασμό των μεταφορικών συνθηκών των δημοσίων χώρων

όπως για παράδειγμα δίνοντας προτεραιότητα στη δημιουργία γραμμών προτεραιότητας για λεωφορεία, ποδήλατα, ταξί και πεζούς.

Νέες γραμμές minibus με τη χρήση βιοντίζελ (“Traverses”) δημιουργήθηκαν σε αρκετές παριζιάνικες συνοικίες οι οποίες κατά το παρελθόν εξυπηρετούνταν από λεωφορεία. Σε αυτά τα Minibus επιτρέπεται η πρόσβαση σε άτομα με αναπηρία και μπορούν να περάσουν ακόμα και από τα στενά σοκάκια των δημοφιλών συνοικιών.

Επίσης το 2007 η πόλη προώθησε το Vélib, ένα σχήμα διάθεσης δημόσιων ποδηλάτων, που σήμερα είναι το μεγαλύτερο του κόσμου. Οι Πράσινοι του Παρισιού ενεπλάκησαν εξ αρχής στο σχεδιασμό και την οργάνωση του συστήματος και βοήθησαν να πειστεί ο σοσιαλδημοκράτης Δήμαρχος να συνεισφέρει οικονομικά σε αυτό το φιλόδοξο σχέδιο αστικών μεταφορών.

Ο Denis Baurin, ο πράσινος αντιδήμαρχος, ήταν υπεύθυνος αστικής κινητικότητας μεταξύ 2001 και 2007, και οδήγησε την ανάπτυξη των σχεδίων της επέκτασης των γραμμών του τραμ, του Mobilien, του Traverses και του Velib. Οργάνωσε τον διάλογο μεταξύ πολιτικών θεσμών, προχώρησε στην ολοκλήρωση των έργων αλλά ήταν υπεύθυνος και για το κρίσιμο ζήτημα της καμπάνιας ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης.

Αποτελέσματα:

Ως αποτέλεσμα της νέας πολιτικής μεταφορών αυξήθηκε ο όγκος των δημοσίων μεταφορών στο Παρίσι με πολύ μεγαλύτερη προσβασιμότητα, που κατά το παρελθόν ήταν το ζητούμενο. Υπήρξε μείωση στο κυκλοφοριακό, προώθησε την πράσινη κινητικότητα και οδήγησε στην μείωση της κυκλοφορίας των αυτοκινήτων, της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και της ηχορύπανσης, δημιούργησε πολλούς ποδηλατοδρόμους, καθώς και χώρους πρασίνου.

Η επιτυχία της συγκεκριμένης πολιτικής αποτυπώνεται και από την τρέχουσα προσπάθεια για την επέκταση των γραμμών του τραμ, η οποία αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί το 2012, όπως επίσης και από το σχέδιο ανάπτυξης νέων λεωφορειολωρίδων στο Παρίσι.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Μια νέα πολιτική για τις μεταφορές αγαθών στο Παρίσι

Όταν ο πράσινος πολιτικός Denis Baurin ανέλαβε τον τομέα των μεταφορών αγαθών στο Παρίσι το 2001, έθεσε στόχο βελτίωσης της μεταφοράς 32 εκατομμυρίων τόνων προϊόντων ετησίως (90% οδικώς, 7% μέσω υδάτινων δρόμων, 3% σιδηροδρομικώς).

Ξεκίνησε ένα πρόγραμμα για να αναπτύξει μια συνεκτική πολιτική μεταφορών αγαθών για το Παρίσι και την ευρύτερη περιοχή του: να επανασχεδιάσει την διακίνηση αγαθών στην πόλη και να προωθήσει εναλλακτικές λύσεις στις οδικές μεταφορές προκειμένου να βελτιώσει την ποιότητα ζωής και να πετύχει περιβαλλοντικούς στόχους.

Προτού οι Πράσινοι αναλάβουν την ευθύνη αυτού του πεδίου δημόσιας πολιτικής,

ελάχιστα είχαν γίνει στον τομέα της πολιτικής μεταφορών αγαθών. Ελάχιστα τεχνικά στοιχεία είχαν συγκεντρωθεί για τον τομέα και ελάχιστα ήταν γνωστά σχετικά με την επίπτωση των οδικών μεταφορών στο παρισινό αστικό περιβάλλον. Παραταύτα, οι Πράσινοι κατόρθωσαν να πλήξουν την πολιτική αδράνεια και να κάνουν ουσιαστικές αλλαγές στον τομέα και η πρωτοπόρα πολιτική δουλειά του Denis Baupin υπήρξε καθοριστικός παράγων.

Στο πεδίο των μεταφορών αγαθών, εισήχθησαν περιορισμοί που απαγορεύουν είτε στα πολύ μεγάλα οχήματα, είτε σε οχήματα που δεν συμμορφώνονται με ένα ορισμένο στάνταρ αποδοτικότητας καυσίμου να χρησιμοποιούν τους δρόμους της πόλης κατά τις ώρες της αιχμής.

Η πόλη ενθάρρυνε τις επιχειρήσεις να συνυπογράψουν ένα «χάρτη βέλτιστων πρακτικών», που περιλάμβανε μια σειρά μέτρων τα οποία οι επιχειρήσεις θα μπορούσαν να λάβουν για να μειώσουν την ρύπανση του αέρα και την ηχορρύπανση. Η πόλη επίσης άρχισε την μελέτη του θέματος της ανάπτυξης εναλλακτικών υποδομών στους δρόμους, όπως εσωτερικές υδάτινες διαδρομές, λωρίδες ποδηλάτων και μέσων σταθερής τροχιάς.

Αποτελέσματα:

Υπό την ηγεσία του Denis Baupin, το πρόγραμμα “La Petite Reine”, που χρησιμοποιεί τρίκυκλα με ηλεκτρική υποβοήθηση για την διανομή πακέτων βάρους κάτω των 30 κιλών, έχει ήδη εξοικονομήσει 200 τόνους εκπομπών αερίων και επεκτείνεται σταθερά. Η εταιρεία ειδικεύεται στην διανομή μικρών πακέτων σε πυκνοκατοικημένες περιοχές και κερδίζει από την αυξημένη ευελιξία κινήσεων και το χαμηλότερο κόστος ενέργειας.

Το Παρίσι μελετάει τώρα την διάνοιξη μιας μεγάλης υδάτινης οδού, που θα συνδέει την πρωτεύουσα με το πολύ ανεπτυγμένο υδάτινο δίκτυο μεταφορών της Β. Ευρώπης.

ΙΣΠΑΝΙΑ

ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ

Μία νέα πράσινη συμφωνία (green new deal) για περισσότερο πράσινες πόλεις (Imma Mayol, Αντιδήμαρχος Περιβάλλοντος Βαρκελώνης).

Στις μέρες μας ένας από τους σημαντικότερους στόχους της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι να αντιμετωπίσει την παγκόσμια κρίση.

Το μοντέλο που ακολουθεί η πόλη της Βαρκελώνης για το σκοπό αυτό βασίζεται σε 3 στρατηγικές:

- Οικονομική διαφοροποίηση.
- Ενίσχυση της κοινωνικής πολιτικής.
- Δημόσιες επενδύσεις σε βιώσιμα έργα υποδομής.

1. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ

Οι υπηρεσίες, ο τουρισμός, ο κατασκευαστικός κλάδος και η βιομηχανία συνδυάζονται με γνώμονα την γνώση και την περιβαλλοντική οικονομία.

Η 22η είναι η πλέον αναπτυσσόμενη σε μέγεθος συνοικία-περιφέρεια στην πόλη:

- Υπάρχουν 42.000 επαγγελματικές θέσεις στην συνοικία σε τομείς όπως η τεχνολογία υπολογιστών, τα μέσα επικοινωνίας, το design, η ενέργεια και η ιατρική τεχνολογία.
- Αύξηση των θέσεων εργασίας κατά 10000 από το Μάρτιο του 2007.
- Το 55% των εργαζομένων έχει πανεπιστημιακό πτυχίο.

Οι Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στην Ισπανία:

- Η Ισπανία πρωτοστατεί παγκοσμίως επιχειρηματικά στον τομέα της αιολικής παραγωγής ενέργειας.
- Η Ισπανία είναι ακόμη η τρίτη χώρα παγκοσμίως σε εταιρείες φωτοβολταϊκής ενέργειας.
- Το 2005, 1.110 εταιρείες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας δημιούργησαν 200.000 θέσεις εργασίας με 2 επιπρόσθετα πλεονεκτήματα:
 - 85% των θέσεων εργασίας είναι αορίστου χρόνου ενώ μόνο το 15% είναι προσωρινές.
 - Το 50% των θέσεων απαιτεί ανώτερους ή ανώτατους τίτλους σπουδών.

Από την ψήφιση του Νόμου για τα φωτοβολταϊκά, οι επιφάνειες με ηλιακά πάνελ αυξήθηκαν από τα 5.000 m² το 2000 στα 62.819 m² το 2008.

2. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Δεν υπάρχει τίποτε χειρότερο για την βιωσιμότητα της οικονομίας από τη φτώχεια. Δύο παραδείγματα της ενίσχυσης των πολιτικών κατά της φτώχειας μέσω του προϋπολογισμού:

- Σχέδιο καταπολέμησης κοινωνικού αποκλεισμού:

2005 > 69 εκατομμύρια €
2008 > 120 εκατομμύρια €
Αύξηση κατά 73%

- Παρακολούθηση της κατάστασης 5 κοινωνικών ομάδων προτεραιότητας (άτομα 3ης ηλικίας, ΑΜΕΑ κ.ά):
2005 > 45 εκατομμύρια €
2008 > 83 εκατομμύρια €
Αύξηση κατά 90%

3. ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

α. Πρόγραμμα εργατικής κατοικίας:

- Χρόνος ολοκλήρωσης: 2008-2016
- 1.905 εκατομμύρια € για την κατασκευή 18.000 κατοικιών με υψηλή ενεργειακή απόδοση
- Κατηγορίες πληθυσμού στις οποίες απευθύνεται το πρόγραμμα:
 - Γυναίκες θύματα σεξιστικής βίας
 - Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες
 - Νεολαία
 - Τρίτη Ηλικία
 - Κοινωνικά ευάλωτες ομάδες ανθρώπων

β. Νέα υψηλής απόδοσης μονάδα παραγωγής ενέργειας:

- Για παραγωγή ενέργειας και παροχή θέρμανσης και ψύξης.
- Με τη χρήση υποπροϊόντων από άλλες διαδικασίες όπως η χρήση βιομάζας από πάρκα (στη μονάδα βιομάζας καταλήγουν υπολείμματα από τα 69 πάρκα στην ευρύτερη περιοχή της Βαρκελώνης και 150.000 δέντρα φυτεμένα στους δρόμους της!) και την ψύξη από αεριοποίηση (από μια πρότυπη για την Νότια Ευρώπη μονάδα μετατροπής υγρού γκαζιού).
- Θα οδηγήσει στην εξοικονόμηση του ισοδύναμου του 1% της κατανάλωσης της Βαρκελώνης.

Ενεργειακή πολιτική της πόλης της Βαρκελώνης:

- **Ενεργειακό Πλάνο** με στόχους την μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (κίνητρα για οικιακές πρωτοβουλίες, π.χ. αλλαγή παραδοσιακών λαμπτήρων με λαμπτήρες ενεργειακής εξοικονόμησης, αλλά και για πρωτοβουλίες στον τομέα των μεταφορών/ μετακινήσεων, π.χ. με την βελτίωση της δημόσιας συγκοινωνίας και τη σιδηροδρομική διασύνδεση της Βαρκελώνης με τα προάστια).
- Δημιουργία **Ενεργειακού Παρατηρητηρίου** για την παρακολούθηση της κατανάλωσης ενέργειας από τους διάφορους τομείς οικονομικής δραστηριότητας της πόλης και την διευκόλυνση της λήψης αποφάσεων.

γ. Αναδιαμόρφωση αστικών τόπων και υποδομών:

- Προσαρμογή των παρόντων υποδομών με υψηλό περιβαλλοντικό αποτύπωμα σε

νέες αστικές χρήσης (με μικρότερο αποτύπωμα).

- Μετατροπή της Avenida Diagonal (του κεντρικού δρόμου της πόλης) από λεωφόρο σε δρόμο ήπιας κυκλοφορίας.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Τοπική Ατζέντα 21 για τη Βαρκελώνη

Το 1995, το Δημοτικό Συμβούλιο της Βαρκελώνης αποφάσισε, με ομόφωνη ψήφο όλων των πολιτικών ομάδων που εκπροσωπούνται σε αυτό, να υπογράψει του Χάρτη του Aalborg. Τρία χρόνια αργότερα, λόγω καθυστέρησης που αιτιολογείται από την πολυπλοκότητα και τη δυσκολία της διαδικασίας, δημιουργήθηκε το Φόρουμ Προώθησης της Ατζέντα 21 Βαρκελώνης.

Η Ατζέντα 21 δεν είναι ούτε μια κλειστή διαδικασία, ούτε μια άσκηση στις κοινωνικές επιστήμες: κάθε πόλη πρέπει να επιλέξει τη δική της προσέγγιση ως προς τη διατύπωση της Ατζέντας 21, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της και τις ιδιαίτερες περιστάσεις - συγκυρίες. Αυτή ήταν και η περίπτωση με το Φόρουμ, το οποίο, στη Βαρκελώνη, πήρε τη μορφή Δημοτικού Συμβουλίου για το Περιβάλλον και την Αειφορία, που διέπεται από καταστατικό και κανονισμούς που διασφαλίζουν τη συμμετοχή των πολιτών. Αυτό είναι ένα πολύ σημαντικό χαρακτηριστικό της διαδικασίας που το διαφοροποιεί από άλλες πόλεις: το σώμα που διαμορφώνει προτάσεις, χτίζει τη συναίνεση ανάμεσα στους κοινωνικούς εταίρους και αναλαμβάνει την ευθύνη υλοποίησης των επιμέρους δράσεων είναι το Συμβούλιο και όχι το Δημαρχείο.

Το Δημοτικό Συμβούλιο για το Περιβάλλον και την Αειφορία είναι ένα συμμετοχικό και συμβουλευτικό όργανο, με αντιπροσωπευτική ισορροπία μεταξύ εκπροσώπων της κυβέρνησης (τοπικής, περιφερειακής, κεντρικής), του επιχειρηματικού κόσμου, των συνδικάτων, των ενώσεων πολιτών και των περιβαλλοντικών οργανώσεων, καθώς και της ακαδημαϊκής κοινότητας και μιας ομάδας ιδιωτών εμπειρογνομόνων.

Το 1998 και το 1999 συστάθηκαν δεκατρείς θεματικές ομάδες εργασίας από διάφορα μέλη του Συμβουλίου με στόχο, στη βάση συναίνεσης, να προβούν σε διάγνωση της κάθε περιοχής, διαμορφώνοντας προτάσεις για μελλοντικές δράσεις και σε ορισμένες περιπτώσεις, δείκτες για την παρακολούθηση και αξιολόγηση των δράσεων. Το αποτέλεσμα αυτών των διεπιστημονικών ομάδων εργασίας είναι ο πυρήνας του Σχεδίου για την Ατζέντα 21 της Βαρκελώνης: πάνω από 2.000 ώρες εθελοντική εργασία και πάνω από 500 προτάσεις διαφόρων τύπων και μεγέθους.

Κατά το σχεδιασμό του προγράμματος Ατζέντα 21 της Βαρκελώνης (1998-2002) όλοι οι φορείς, οργανισμοί, οργανώσεις, ενώσεις, συνδικάτα και επιχειρήσεις της πόλης ενεπλάκησαν με τον ένα ή τον άλλο τρόπο στη διαμόρφωση του Σχεδίου, που είχε ως αποτέλεσμα την εθελοντική υιοθέτηση της Δέσμευσης των Πολιτών για τη Βιωσιμότητα (κείμενο αρχών και στόχων) από περισσότερους από 640 φορείς και οργανισμούς της πόλης. Στη δεύτερη φάση του προγράμματος, που ονομάζεται Δράση 21 (2002- 2012), όλοι οι κοινωνικοί εταίροι έχουν αναλάβει να διατυπώσουν και να υλοποιήσουν συγκεκριμένες δράσεις για να επιτευχθούν οι συναινετικά συμφωνημένοι συλλογικοί στόχοι.

Οι Πράσινοι της Καταλωνίας, που από το 1978 συμμετέχουν στην διακυβέρνηση των δημοτικών και περιφερειακών συμβουλίων, είτε ως αντιπολίτευση είτε ως κυβέρνηση (ιδίως μετά το 2006), έπαιξαν πολύ σημαντικό ρόλο στον σχεδιασμό και την υλοποίηση της Ατζέντα 21.

Δείκτες τοπικής βιώσιμης ανάπτυξης για τη Βαρκελώνη⁷

Προστασία των χώρων πρασίνου και της βιοποικιλότητας, καθώς και αύξηση των αστικών χώρων πρασίνου.

- Πράσινη έκταση ανά κάτοικο.
- Βιοποικιλότητα πτηνών και φυτικών ειδών.

Διαμόρφωση μιας συμπαγούς και ποικιλόμορφης πόλης, με ποιότητα δημόσιου χώρου.

- Διαθεσιμότητα σε δημόσιους χώρους και βασικές υπηρεσίες.
- Αριθμός αστικών αναπλάσεων.

Βελτίωση της κινητικότητας και διαμόρφωση φιλόξενου περιβάλλοντος για τους πεζούς.

- Τρόποι μαζικής μεταφοράς του πληθυσμού.
- Ποσοστό δρόμων που διευκολύνουν την κίνηση πεζών και ποδηλατών.

Απόκτηση βέλτιστων επιπέδων ποιότητας του περιβάλλοντος και δημιουργία μιας υγιούς πόλης.

- Επίπεδα ηχορύπανσης.
- Ποιότητα του παράκτιου και θαλάσσιου περιβάλλοντος.
- Ποιότητα του αέρα.
- Προσδόκιμο ζωής.

Διατήρηση των φυσικών πόρων και προώθηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

- Συνολική κατανάλωση νερού ανά κάτοικο.
- Δημόσια κατανάλωση των υπόγειων υδάτων.
- Κατανάλωση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

Μείωση της παραγωγής αποβλήτων και ενίσχυση της κουλτούρας της επαναχρησιμοποίησης και της ανακύκλωσης.

- Μείωση των αστικών στερεών αποβλήτων.
- Συλλογή της οργανικής ύλης.
- Διαλογή στη πηγή και επιλεκτική (ανά είδος) συλλογή απορριμμάτων.

Αύξηση της κοινωνικής συνοχής, ενδυνάμωση μηχανισμών για την ισότητα και τη συμμετοχή.

- Αριθμός μαθητών - φοιτητών που εγκαταλείπουν το σχολείο ή την ακαδημαϊκή ζωή.
- Αριθμός πτυχιούχων φοιτητών με πανεπιστημιακές σπουδές.

⁷ http://www.bcn.cat/agenda21/english/A21_indicators_eng.htm

- Η πρόσβαση σε στέγαση.
- Βαθμός συλλογικοποίησης και συμμετοχής σε θεσμούς και οργανώσεις.
- Η συμμετοχή στις δημοτικές υποθέσεις.

Προώθηση οικονομικών δραστηριοτήτων προσανατολισμένων προς τη βιώσιμη ανάπτυξη.

- Αριθμός οργανισμών/ επιχειρήσεων με περιβαλλοντική πιστοποίηση.

Εμπέδωση κουλτούρας βιωσιμότητας μέσω της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης .

- Αριθμός σχολείων που συμμετέχουν σε προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Μείωση των επιπτώσεων της πόλης στον πλανήτη και προώθηση της διεθνούς συνεργασίας.

- Ετήσια μείωση εκπομπών CO₂.
- Αριθμός σημείων πώλησης ή κατανάλωσης προϊόντων δικαίου εμπορίου.

Δείκτης που σχετίζεται με το σύνολο των στόχων της δέσμευσης για την αειφορία.

- Βαθμός ικανοποίησης των πολιτών.

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

SETUBAL

Παράδειγμα: Ακούγοντας τους πολίτες, Χτίζοντας το μέλλον

Ο κύριος στόχος αυτού του προγράμματος είναι η καλλιέργεια άμεσης επαφής μεταξύ του Δήμου και του τοπικού πληθυσμού, με οργανώσεις και άλλους φορείς, η συλλογή πληροφοριών και η αναζήτηση λύσεων στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν αυτές οι ομάδες.

Το έργο ξεκίνησε το Φεβρουάριο του 2010, όταν ο Δήμαρχος, ο Πράσινος Αντιδήμαρχος και άλλοι δημοτικοί σύμβουλοι, επισκέφτηκαν τα 8 τοπικά Freguesias της Setubal (μια Freguesia είναι μια μικρότερη διοικητική μονάδα των πορτογαλικών δήμων, ο αριθμός των οποίων μπορεί να κυμαίνεται μεταξύ ενός και ογδόντα εννέα ανά Δήμο).

Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης, πραγματοποιήθηκαν συνεδριάσεις με τον τοπικό πληθυσμό, τα εκλεγμένα μέλη του Freguesias και τοπικές οργανώσεις. Οι επισκέψεις έδωσαν την ευκαιρία στα εκλεγμένα μέλη της κοινότητας να έρθουν σε επαφή με τα καθημερινά προβλήματα του πληθυσμού.

Σε αυτές τις συναντήσεις συζητήθηκε όλο το εύρος των προβλημάτων της περιοχής, όπως: ημιτελή δίκτυα λυμάτων ή αποστράγγισης βροχής, η έλλειψη δέντρων σε ένα δημόσιο πάρκο, ένα σχολείο με ελαττωματική στέγη και μια κατεστραμμένη στάση λεωφορείου. Για κάθε πρόβλημα, το δημοτικό συμβούλιο παρήγαγε ένα φυλλάδιο για κάθε Freguesia, με μια περιγραφή του προβλήματος, της λύσης και της τρέχουσας κατάστασής του. Το φυλλάδιο αναλύει σε λεπτομέρεια αν το πρόβλημα έχει ήδη λυθεί, αν είναι στο στάδιο της επίλυσης, ή αναμένονται μελλοντικά βήματα για την διευθέτηση του προβλήματος.

Το αποτέλεσμα:

Το έργο καλλιέργησε καλές σχέσεις μεταξύ των μελών του δημοτικού συμβουλίου, τον πληθυσμό, καθώς και τις διάφορες τοπικές οργανώσεις, επιτρέποντας σε αυτές τις ομάδες να συμμετέχουν πιο ολοκληρωμένα στην πολιτική ζωή του Δήμου τους.

Το έργο έτυχε καλής αποδοχής από τον τοπικό πληθυσμό, που συμμετείχε ενεργά και με επιτυχία στην κατάρτιση ενός εξαντλητικού καταλόγου των κυριότερων προβλημάτων της περιοχής. Η ιεράρχηση αυτή των προβλημάτων αποτελεί μια βάση εργασίας για τις μελλοντικές παρεμβάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου και θα συμβάλλει στην διασφάλιση της αειφορικής ανάπτυξης του τόπου.

Εφαρμόστηκε από το Δημοτικό Συμβούλιο του Setubal, σε μια συνεργασία με το Γραφείο συμμετοχής πολιτών και το τοπικό γραφείο υποστήριξης, που αποτελούν τμήμα του Δημοτικού Συμβουλίου. Τέθηκε σε ισχύ τον Φεβρουάριο του 2010.

ΑΓΓΛΙΑ

ΛΟΝΔΙΝΟ

Προς ένα Λονδίνο με χαμηλό αποτύπωμα CO₂ (Jenny Jones, Πράσινος Δημοτικός Σύμβουλος).

Τα 10 βήματα για την επίτευξη ενός Λονδίνου με χαμηλό αποτύπωμα άνθρακα:

- Οι στόχοι θα ορίζονται με βάση επιστημονικά δεδομένα και όχι (δημαγωγικές) πολιτικές.
 - Ριζική βελτίωση των υπαρχόντων κτιρίων, δρόμο-δρόμο.
 - Κατασκευή ενός αποκεντρωμένου συστήματος ενέργειας.
 - Όλα τα νέα κτίρια να έχουν μηδενικές εκπομπές CO₂.
 - Αλλαγή σε περισσότερο φιλικές προς το περιβάλλον επιλογές μετακίνησης («καθαρότερα» οχήματα και μείωση των μετακινήσεων μεγάλων αποστάσεων).
 - Περισσότερο περπάτημα και αύξηση της χρήσης ποδηλάτου.
 - Μετατροπή της ενεργειακής χρήσης των δημόσιων μεταφορών.
 - Λιγότερες πτήσεις.
 - Το δημόσια κτίρια παράδειγμα προς μίμηση.
 - Αλλαγή της οικονομίας του Λονδίνου σε οικονομία χαμηλής παραγωγής CO₂.
1. Οι στόχοι θα ορίζονται με βάση επιστημονικά δεδομένα και όχι (δημαγωγικές) πολιτικές:
Οι ζητούμενες μειώσεις στην εκπομπή CO₂ υπερβαίνουν κατά πολύ τους στόχους που έχουν τεθεί από την πολιτική ηγεσία του Λονδίνου.
 2. Ριζική βελτίωση των υπαρχόντων κτιρίων, δρόμο-δρόμο:
Οι τωρινές εκπομπές από τα κτίρια του Λονδίνου είναι 30 εκατομμύρια τόνοι και ο στόχος θα έπρεπε να είναι η μείωση κατά 60%, σε 12 εκατομμύρια τόνους.
 3. Κατασκευή ενός αποκεντρωμένου συστήματος ενέργειας:
Το 74% της ενέργειας χάνεται μέσω θερμικών εκπομπών κατά τη μεταφορά, σε ένα σύνολο καταναλισκόμενης ενέργειας στο Λονδίνο της τάξης των 130 TWh.
 4. Όλα τα νέα κτίρια να έχουν μηδενικές εκπομπές CO₂:
Τωρινή απαίτηση στη Στρατηγική ενέργειας (μείωση κατά 10%).
Πρόταση του Δημάρχου στο σχέδιο για το Λονδίνο (μείωση κατά 20%).
Οι προτάσεις της κυβέρνησης για μείωση των εκπομπών CO₂ από τα νέα κτίρια (μείωση κατά 25% ως το 2010, κατά 44% ως το 2013 και 100% ως το 2016).
 5. Αλλαγή σε περισσότερο φιλικές προς το περιβάλλον επιλογές μετακίνησης («καθαρότερα» οχήματα και μείωση των μετακινήσεων μεγάλων αποστάσεων).
Τα χειρότερα σε εκπομπές 4Χ4 εκπέμπουν 4 φορές περισσότερο CO₂ σε σχέση με τα καλύτερα ντιζελοκίνητα.
 6. Περισσότερο περπάτημα και αύξηση της χρήσης ποδηλάτου:
 - Μετακινήσεις που γίνονται με το ποδήλατο ή με τα πόδια σήμερα: 23%.

- Στόχος για το 2025: 33%.
7. Μετατροπή της ενεργειακής χρήσης των δημόσιων μεταφορών:
- Εκπομπές από τις δημόσιες μεταφορές του Λονδίνου: 1,2 εκατομμύρια τόνοι.
 - Μείωση των εκπομπών από τα νέα diesel υβριδικά λεωφορεία: 40%.
 - Εκπομπές από λεωφορεία που χρησιμοποιούν υδρογόνο από ανανεώσιμες πηγές: σχεδόν μηδενικές.
8. Λιγότερες πτήσεις:
- Στα σχεδιαζόμενα επίπεδα ανάπτυξης οι πτήσεις θα μπορούσαν να ξεπερνούν ακόμη και το στόχο για συνολικές εκπομπές CO₂ της πόλης.
9. Τα δημόσια κτίρια παράδειγμα προς μίμηση:
- Πάνελ φωτοβολταϊκής ενέργειας όπως αυτά στο κτίριο London Development Agency's Palestra και του Δημαρχείου μπορούν να συνεισφέρουν ώστε τα δημόσια κτίρια να παράγουν την ενέργεια τους από ανανεώσιμες πηγές.
- 10.Αλλαγή της οικονομίας του Λονδίνου σε οικονομία χαμηλής παραγωγής CO₂

ΒΕΛΓΙΟ

ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

Στις Βρυξέλλες μια Ενεργειακή Επανάσταση έχει αρχίσει (Evelyne Huytebroeck, Περιφερειακή Υπουργός Περιβάλλοντος, Τουρισμού και Κοινωνικών Υποθέσεων, Βέλγιο).

Σύνοψη των Ενεργειακών Πολιτικών στην περιοχή των Βρυξελλών:

Μέχρι το 2004

- Καθόλου Ενεργειακή κουλτούρα στην περιοχή.
- Καθόλου ουσιαστική ενεργειακή πολιτική.
- Πενιχρός προϋπολογισμός (περίπου 4 εκατ. ευρώ) και σχεδόν ανύπαρκτη διαχείριση.
- Βέλγιο: μια από τις χώρες με τη χειρότερη μόνωση στην Ευρώπη.

Η κατάσταση σήμερα

- Ενεργειακή κατανάλωση 10% χαμηλότερα μεταξύ 2004 και 2007.
- Εκπομπές CO₂ 12% χαμηλότερα μεταξύ 2004 και 2007.
- Στο διάστημα των 5 χρόνων, η κατάσταση στις Βρυξέλλες έχει αλλάξει τελείως και στην περιοχή διεξάγεται μια αυθεντική ενεργειακή επανάσταση χάρη στους κατοίκους της. Δέχτηκαν την πρόκληση με ανοιχτές αγκάλες, έπαιξαν τους ρόλους τους και τώρα απολαμβάνουν τα οφέλη των ενεργειακών πολιτικών που έχουν εφαρμοστεί.

Η κατάσταση της επιτυχίας

3 αντικειμενικοί στόχοι:

- Να αντιμετωπίσουμε την κλιματική αλλαγή και να βελτιώσουμε το περιβάλλον και την υγεία.
- Να βελτιώσουμε την αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών (ειδικά των λιγότερο προνομιούχων), την κερδοφορία των επιχειρήσεων και των δημόσιων ελέγχων.
- Να δημιουργήσουμε θέσεις εργασίας.

3 λειτουργικοί άξονες:

- Ενημέρωση: Καμπάνιες ευαισθητοποίησης, εκπαιδευτικά προγράμματα.
- Χρηματοδότηση ενεργειακών επιδοτήσεων, πρόσκληση υποβολής σχεδίων για τα υποδειγματικά κτίρια.
- Νομοθετική ρύθμιση: Κανόνες για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων.

Θέτοντας το κοινωνικό ερώτημα στην καρδιά της ενεργειακής πολιτικής:

Μικρή κατανάλωση = μικροί λογαριασμοί ρεύματος - θέρμανσης = αυξημένη αγοραστική δύναμη.

Το κοινωνικό πράσινο Δάνειο που προσφέρει ένα πλαίσιο βοήθειας στην απελευθέρωση των αγορών αερίου και ηλεκτρισμού.

Ένας συνολικός προϋπολογισμός που θα είναι σε άνοδο κάθε χρόνο, πιάνοντας το ποσό των 40 εκατ. ευρώ το 2009.

Σχέδιο Δράσης

A. Αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας

1. Μέσα από μια φιλόδοξη ρύθμιση.

Οι κανονισμοί EPB για όλα τα νέα κτίρια ή ανακαινίσεις:

- Απαιτήσεις για ανανεώσιμη ενέργεια για τα κτίρια.
- Βελτιστοποίηση των μέτρων συντήρησης και ελέγχου των συστημάτων θέρμανσης
- Υποχρεωτικά ενεργειακά πιστοποιητικά.

Αναμενόμενα αποτελέσματα για το EPB
(σε λίτρα καταναλισκόμενου πετρελαίου oil/m³/p.a.)

	Μέση σπάνταρ κατοικία σήμερα	Μέσα νέα κτίρια σήμερα	Μέσα αναμενόμενα για το 2011 μετά το EPB
Διαμέρισμα	12,4	11	7,5
Μιας οικογένειας σπίτι	24,7	15	10

2. Μέσω μιας πολιτικής οικονομικής ενδυνάμωσης:

Οι ενεργειακές επιδοτήσεις έχουν 12πλασιαστεί από 1,2 εκατ ευρώ το 2004 σε 14 εκατ. ευρώ το 2009. Έχουν ωφελήσει 1 στα 10 νοικοκυριά, αντιπροσωπεύοντας έκταση 2 εκατ. m².

Προγράμματα τοπικών δράσεων για τη διαχείριση της ενέργειας για δημόσια κτίρια: 1,5 εκατ. ευρώ για 15 δήμους (331 κτίρια, 6 νοσοκομεία και 2 εταιρείες συγκροτημάτων κατοικιών).

Αυτή η δράση απέδωσε καρπούς:

- St Gilles: 15% λιγότερη κατανάλωση ενέργειας.
- Watermael-Boitsfort: 30% λιγότερη κατανάλωση ενέργειας.

Μια σειρά προσκλήσεων για σχέδια υποδειγματικών κτιρίων:

14 εκατ. ευρώ σε 2 χρόνια για 200.000 m² παθητικών χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης κτιρίων που καλύπτει το 1/3 της ετήσιας ζώνης καινοτομίας και ανοικοδόμησης στις Βρυξέλλες.

B. Δημιουργώντας ένα τρόπο ζωής που συνάδει με τις ανανεώσιμες μορφές ενέργειας

Μέσω οικονομικών πολιτικών:

Ενεργειακές επιδοτήσεις:

- 1.142.000 ευρώ για ηλιακή θέρμανση.
- 750.000 ευρώ για φωτοβολταϊκά.

Γ. Αναπτύσσοντας μια κοινωνική πολιτική για την ενέργεια

Μια κοινωνική πολιτική για την ενέργεια:

- Βελτιώνει την ενεργειακή αποδοτικότητα των κτιρίων προς όφελος των ιδιοκτητών, μειώνοντας τα κόστη και αυξάνοντας την αγοραστική δύναμη).
- Προστατεύει τον καταναλωτή από τον προμηθευτή.
- Προστατεύει τον μη προνομιούχο πληθυσμό.

Μέσω νομοθετικών ρυθμίσεων:

Η απελευθέρωση του αερίου και του ηλεκτρισμού εμπόδισε την Φλαμανδική παγίδα να συμβεί στις Βρυξέλλες (40.000 διακοπές παροχής).

Οι στόχοι των διαταγμάτων των Βρυξελλών:

Διασφαλίζουν δικαιώματα σε μια ελάχιστη και αδιάλειπτη ενεργειακή παροχή για έναν και για όλους με τη βοήθεια ειδικών μηχανισμών που προστατεύουν τους καταναλωτές από χρέη και δύσκολες καταστάσεις.

Το κοινωνικό πράσινο δάνειο:

Προσφέρει άτοκα δάνεια για φτωχά νοικοκυριά για να τους βοηθήσει να βελτιώσουν την ενεργειακή αποδοτικότητα των σπιτιών τους.

Επιδοτήσεις για ανακαινίσεις:

- Για μια σε βάθος μεταρρύθμιση του συστήματος ώστε να συμπεριλάβει προ-επιχορήγηση και αύξηση της οικονομικής βοήθειας.
- Ο αριθμός των αιτήσεων από οικογένειες με εισόδημα λιγότερο από 30.000 ευρώ έχει διπλασιαστεί.

Τα αποτελέσματα:

1. 10% μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης.
2. 2% μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.
Το 2007, η περιοχή είχε 7.4% πιο κάτω από το στόχο του Κυότο για τις Βρυξέλλες.
3. Ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
 - 5 μονάδες συνδυασμού ηλεκτρισμού και θέρμανσης πιστοποιήθηκαν το 2008.
 - 200 ηλιακές φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις το 2008.
 - Τριπλασιασμός αυτών των στοιχείων αναμένεται το 2009.
 - 8 φορές περισσότερα πιστοποιητικά ενεργειακής αποδοτικότητας (3.152 το 2004 και 26.000 το 2008).
4. Δημιουργία θέσεων εργασίας.
Ο κατασκευαστικός τομέας στις Βρυξέλλες:
 - 24.000 θέσεις εργασίας (13.000 σε κατοίκους των Βρυξελλών).
 - 2004-2012: μεταξύ 2.450 και 3.400 θέσεις εργασίας δημιουργήθηκαν στις Βρυξέλλες χάρη της ολοκλήρωσης θεμάτων σχετικών με την ενέργεια και την κατασκευή πράσινων κτιρίων.
 - Θετικές επιπτώσεις των ενεργειακών επιδοτήσεων και των διατάξεων του EPB

5. Ενίσχυση της κοινωνικής ασφάλειας.

Παρόλη την ισχυρή κοινωνική ασφάλεια στις Βρυξέλλες, σε σύγκριση με άλλες περιοχές, η τιμή του αερίου και του ρεύματος δεν είναι ψηλότερη από άλλες περιοχές.

Λιγότερες από 50 διακοπές ρεύματος τα τελευταία 2 χρόνια.

500 φτωχά σπιτικά βοηθήθηκαν στις σχέσεις πελάτη-προμηθευτή το 2008.

Συμπεράσματα

Σήμερα: Οι δείκτες έχουν αρχίσει να γίνονται πράσινοι και να δείχνουν ότι η Ενεργειακή Επανάσταση είναι σε εξέλιξη στις Βρυξέλλες. Αλλά οφείλουμε να το προχωρήσουμε κι άλλο!!

Και αύριο; Ας πάμε πέρα από την ιδέα του ενεργειακά αυτόνομου κτιρίου ή της ενεργειακά αυτόνομης γειτονιάς και να γίνουμε μια ενεργειακά αυτόνομη αστική ζώνη!

ΦΙΛΑΝΔΙΑ

ΕΛΣΙΝΚΙ

Οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης και βιώσιμες τοπικές οικονομίες

Ο Pekka Sauri είναι ο Πράσινος αντιδήμαρχος της πόλης του Ελσίνκι στην Φιλανδία.

Το Φιλανδικό μοντέλο: Δυνατές τοπικές κυβερνήσεις.

Οι δήμοι είναι υπεύθυνοι για την παροχή όλων των βασικών υπηρεσιών: υγεία, κοινωνικές υπηρεσίες, καθημερινή φροντίδα, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, δημόσιες συγκοινωνίες.

Κράτος πρόνοιας = Δήμος πρόνοιας.

Περιφερειακό επίπεδο αδύναμο – όχι απευθείας εκλογές για τα περιφερειακά συμβούλια, καμία ευθύνη για τις υπηρεσίες.

Χρηματοδότηση των δημόσιων υπηρεσιών

- Οι δήμοι έχουν δικαίωμα για την επιβολή τοπικής φορολογίας.
- Μέσος όρος τοπικής φορολογίας 18,5%.
- Κρατικοί φόροι προοδευτικοί, τοπικοί φόροι κατ' αποκοπή.
- Φόρος ακίνητης περιουσίας για δήμους.
- Περίπλοκο σύστημα διανομής φορολογικών εσόδων μεταξύ των δήμων.

Η πόλη του Ελσίνκι

- Πληθυσμός 570.000.
- Τοπικός φόρος 17% (μέσος όρος 18,5%).
- Συνολικά έξοδα για το 2009, 3,7 δις ευρώ.
- Κύριες παροχές: κλάδοι υπηρεσιών, κοινωνικές υπηρεσίες, R&D, εκπαίδευση.
- Η πόλη απασχολεί 40.000 άτομα προσωπικό – το περισσότερο προσωπικό στη Φιλανδία.
- Πρόβλημα: Η μητροπολιτική περιφέρεια χωρίζεται σε 4 δήμους – ανταγωνισμός για τους «καλοπληρωτές φόρων».

Το Πολιτικό Τοπίο

Οκτώβριος του 2008 / τοπικές εκλογές.

Δημοτικό Συμβούλιο = 85 αντιπρόσωποι.

- Συντηρητικοί 26 (+1).
- Πράσινοι 21 (+5).
- Σοσιαλδημοκράτες 16 (-5).
- Άλλοι 22 (όλοι μαζί λιγότεροι από 7).

Πολιτικές δυναμικές

- Από το 1993, οι Τρεις Μεγάλοι (Συντηρητικοί, Πράσινοι, Σοσιαλδημοκράτες) συναιούν όσον αφορά τον προϋπολογισμό – Ένας μεγάλος συνασπισμός.
- Οι Πράσινοι συνήθως αποτελούν ένα είδος συνδετικού κρίκου μεταξύ Δεξιών και Αριστερών θέσεων.
- Η κατάσταση ωφελεί τα «Πράσινα» θέματα.

Προοπτικές για το 2010

- Ανάπτυξη λογαριασμών σε σχέση με το 2008, +4,5%.
- Περικοπές εξόδων σε σχέση με το 2009, -1,3%.
- Απώλειες φορολογικών εσόδων 2009 - 2010, περίπου 4%.
- Αύξηση δανεισμού περί τα 450 εκ. ευρώ.
- Αύξηση φορολογίας ως έσχατη λύση.
- Έσοδα από την Helsinki Energy = κοντά στο 2% της τοπικής φορολογίας.

Η πρόκληση: Σπάσιμο του Ενεργειακού δεσμού

- Δραστική μείωση του πλεονάσματος από την Helsinki Energy.
- Η χρηματοδότηση των υπηρεσιών πρέπει να προέλθει από φορολογικά έσοδα.
- Τοπικοί φόροι κατ' αποκοπή, επιβάρυνση επίσης σε χαμηλά και μεσαία εισοδήματα.
- Νέοι τρόποι παροχής υπηρεσιών.
- Από την ιδρυματική φροντίδα στην κατ' οίκον φροντίδα.

Ο Χάρτης του Ελσίνκι

- Αμετάβλητος προϋπολογισμός του 2009.
- Διατήρηση του μεγάλου προγράμματος επενδύσεων – δημιουργεί θέσεις εργασίας στον κλάδο των κατασκευών, επίπεδο τιμών κοντά στο μισό.
- Διάρθρωση του προϋπολογισμού για το 2010: περικοπή κατά μέσο όρο 1,3% - αμετάβλητη η επιχορήγηση των δημόσιων συγκοινωνιών.

Μάχη κατά της κλιματικής αλλαγής = Μάχη κατά της αστικής εξάπλωσης

- Η βασική αρχή της αστικής πολεοδόμησης στο Ελσίνκι: συγκέντρωση νέων οικιστικών περιοχών κατά μήκος των σιδηροδρομικών γραμμών (τραμ, μετρό, τοπικός σιδηρόδρομος).
- Περιορισμός της ανάγκης χρήσης ΙΧ αυτοκινήτων.
- Ανέγερση περισσότερων οικοδομών στο κέντρο της πόλης.
- Προσπάθεια δημιουργίας ενοποιημένης Μητροπολιτικής Περιφέρειας.

Προϋπολογισμός Υποδομών

- 2008 – 382 εκ. ευρώ.
- 2009 – 482 εκ. ευρώ.
- 2010 – 483 εκ. ευρώ.
- Επενδύσεις στην ανέγερση νέων οικοδομών στο κέντρο της πόλης, σιδηρόδρομο – συμπαγής αστική δομή.

Παράδειγμα:

Αυξάνοντας το μερίδιο της δημόσιας συγκοινωνίας στην αστική κυκλοφορία

Το φιλανθρικό σύστημα τοπικής αυτοδιοίκησης διαφέρει από τα περισσότερα Ευρωπαϊκά μοντέλα στο ότι δεν υπάρχει συμπολίτευση και αντιπολίτευση, αλλά ένα αναλογικό μοντέλο στο οποίο όλες οι παρατάξεις του Δημοτικού Συμβουλίου (εκτός των μονοπρόσωπων παρατάξεων) έχουν αντιπροσώπευση στη Δημοτική Αρχή. Αυτό σημαίνει ότι όλες οι πλειοψηφίες πρέπει να δημιουργούνται ξεχωριστά για κάθε σοβαρή

απόφαση και έτσι είναι δύσκολο να ξεχωρίσεις τη μια ή την άλλη παράταξη ως τον ήρωα της διαδικασίας.

Ένα μεγάλο επίτευγμα των Πράσινων του Ελσίνκι είναι το σπάσιμο της παραδοσιακής μεταπολεμικής διευθέτησης με την οποία οι Συντηρητικοί και οι Σοσιαλδημοκράτες κυβερνούσαν την πόλη. Η νίκη στις τοπικές εκλογές του 1992 έκανε τους Πράσινους μια από τρεις μεγάλες ομάδες του δημοτικού συμβουλίου και άνοιξε η συζήτηση και νέα θέματα ήρθαν στο προσκήνιο – δηλαδή η βιώσιμη ανάπτυξη και συγκεκριμένα, η πρόωθηση της δημόσιας συγκοινωνίας.

Μια από τις μεγάλες Πράσινες επιτυχίες στο Ελσίνκι είναι η αύξηση του μεριδίου της δημόσιας συγκοινωνίας στην αστική κυκλοφορία. Αυτό ήταν μια μακρά προσπάθεια που συμπεριελάμβανε ένα αριθμό διαφορετικών μέτρων από την αύξηση της κρατικής επιδότησης στην τιμή των εισιτηρίων μέχρι την επέκταση του σιδηροδρομικού δικτύου και το να δοθούν πλεονεκτήματα στη δημόσια συγκοινωνία στον έλεγχο της κυκλοφορίας.

Το 2008, το μερίδιο της δημόσιας συγκοινωνίας στην πρωινή ώρα αιχμής προς το κέντρο της πόλης ανέβηκε στο 71,9% από 70,4% το προηγούμενο έτος, ενώ το ημερήσιο μερίδιο ανέβηκε από 62,7% σε 64,5%. Αυτά αντιπροσωπεύουν μια παρά πολύ μεγάλη αύξηση εδώ και πολλά χρόνια και είναι ένα σημαντικό επίτευγμα με δεδομένη τη συνεχή αύξηση του αριθμού των ιδιωτικών αυτοκινήτων.

Από τη 1 Μαΐου 2009, τα κόμιστρα στις δημόσιες συγκοινωνίες του Ελσίνκι μειώθηκαν για πρώτη φορά σε δεκαετίες, με τη μείωση να κατευθύνεται ειδικά στα εισιτήρια διαρκείας. Αυτό αναμενόταν να αυξήσει το μερίδιο των μετακινήσεων με δημόσια συγκοινωνία στην πόλη. Μεγάλες επενδύσεις στις υποδομές για τη δημόσια συγκοινωνία περιλαμβάνουν τις μεγαλύτερες επεκτάσεις του δικτύου τραμ από τη δεκαετία του 1930 και τη συνέχιση του συστήματος του Μετρό μέχρι τη γειτονική πόλη του Εσροο.

Ενώ όλες αυτές οι επιτυχίες των Πρασίνων προφανώς απαιτούν πλειοψηφία στο Δημοτικό Συμβούλιο και δεν μπορούν να αποδοθούν στους Πράσινους μόνο, δεν θα είχαν συμβεί χωρίς την αποφασιστική πίεση από την Πράσινη Ομάδα στους φορείς λήψης απόφασης στην πόλη και στο δημόσιο διάλογο. Το γεγονός ότι υπάρχει ένας Πράσινος Αντιδήμαρχος υπεύθυνος για τη δημόσια συγκοινωνία από το 2003 και ότι η Επιτροπή Δημόσιας Συγκοινωνίας έχει Πράσινο Πρόεδρο από τα τέλη της δεκαετίας του 1980 έχει επίσης επίδραση στη διαδικασία.

ΟΥΓΓΑΡΙΑ

ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ

Παράδειγμα: Σώζοντας τους Κινηματογράφους Τέχνης

Με περικοπές στον προϋπολογισμό για τον πολιτισμό και τις τέχνες, ο Δήμαρχος της Βουδαπέστης απείλησε να κλείσει ένα μοναδικό δίκτυο κινηματογράφων τέχνης, το οποίο εξυπηρετούσε το κοινό της πρωτεύουσας εδώ και δεκαετίες. Όπως και άλλα πολιτιστικά ιδρύματα (μουσεία και θέατρα), οι κινηματογράφοι τέχνης δεν είναι σε θέση να επιβιώνουν μόνο από τις πωλήσεις εισιτηρίων και εξαρτώνται από μια δημόσια επιχορήγηση για τη χρηματοδότηση της λειτουργίας τους. Παρά το κόστος τους, οι κινηματογράφοι τέχνης φέρνουν ποιοτικά οφέλη για το κοινό, καθώς και μια διέξοδο για τις ανεξάρτητες και καλλιτεχνικές ταινίες.

Ο δήμαρχος της Βουδαπέστης (από το Fidesz, το κεντροδεξιό κυβερνών κόμμα της Ουγγαρίας) προγραμμάτιζε να διακόψει εντελώς την δημοτική επιδότηση στους κινηματογράφους τέχνης ως μέρος των μεταρρυθμίσεων του προϋπολογισμού του. Δημοτικοί Σύμβουλοι του LMP (Πράσινοι Ουγγαρίας) προσπάθησαν να σώσουν αυτό το μοναδικό και πολύτιμο δίκτυο κινηματογράφων και να εξασφαλίσουν ότι οι κάτοικοι της Βουδαπέστης θα συνεχίσουν να παρακολουθούν ευρωπαϊκές και ουγγρικές ταινίες υψηλής ποιότητας. Συνεργάστηκαν στενά με πολιτιστικές ΜΚΟ, ξεκίνησαν μια εκστρατεία στα μέσα ενημέρωσης και έφεραν μια κίνηση στο δημοτικό συμβούλιο.

Το αποτέλεσμα:

Ως αποτέλεσμα της προσπάθειάς τους, το δημοτικό συμβούλιο αποδέχθηκε ότι έπρεπε να κρατήσει το δίκτυο κινηματογράφων ζωντανό και ψήφισε υπέρ του να διατηρηθεί η επιδότηση 70 εκατομμυρίων Φιορινιών (περίπου 260.000 €), ενώ δεσμεύθηκε να διερευνήσει τις δυνατότητες της συνεχούς χρηματοδότησης και παράλληλων επιχορηγήσεων.

Παράδειγμα: Διαφήμιση στις Δημόσιες Συγκοινωνίες

Στη Βουδαπέστη, η διαφήμιση σε οχήματα και δημόσιους χώρους που ανήκουν στη BKV, τη δημοτική δημόσια επιχείρηση μεταφορών, έχει ανατεθεί σε έναν υπεργολάβο, ο οποίος εισπράττει το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων των διαφημίσεων. Με περίπου 10.000 διαφημιστικά σημεία, η πόλη εισπράττει μόνο 178.000 € το μήνα (50 εκατομμύρια Φιορίνια).

Δημοτικοί σύμβουλοι του LMP (Πράσινοι Ουγγαρίας) έβαλαν στόχο να επαναδιαπραγματευτούν το επικερδές συμβόλαιο του υπεργολάβου και να χρησιμοποιήσουν τα αυξημένα έσοδα για κοινωφελείς σκοπούς, είτε με καλύτερη διαχείριση των συμβάσεων, είτε προσφέροντας χωρίς αντίτιμο χώρο διαφήμισης σε ΜΚΟ.

Για να επιτευχθεί αυτό, οι Πράσινοι Σύμβουλοι πραγματοποίησαν συνέντευξη Τύπου για να ευαισθητοποιήσουν τον κόσμο για το πρόβλημα και άρχισαν διαπραγματεύσεις με τις επιτροπές του δημοτικού συμβουλίου. Επίσης, έφεραν μια πρόταση για ψή-

φισμα στο Δημοτικό Συμβούλιο.

Το αποτέλεσμα:

Η κίνηση έγινε δεκτή από το δημοτικό συμβούλιο και το έργο βρίσκεται σε εξέλιξη.

Την εφαρμογή συντονίζουν δημοτικοί σύμβουλοι του LMP στη Βουδαπέστη.

ΤΣΕΧΙΑ

ΠΡΑΓΑ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Εκστρατεία κατά Ραντάρ

Ο σκοπός της εκστρατείας ήταν να αποτρέψει την υπογραφή συμφωνίας μεταξύ των κυβερνήσεων της Τσεχίας και των ΗΠΑ που αφορούσε την κατασκευή μιας στρατηγικής εγκατάστασης ραντάρ στη Δημοκρατία της Τσεχίας ως μέρος του Εθνικού Αντιπυραυλικού Αμυντικού Συστήματος των ΗΠΑ.

Το σχέδιο είχε συντονιστές μέλη του Πράσινου Κόμματος, τη δημόσια οργάνωση «Σταματήστε τις Βάσεις», το Κίνημα Ενάντια στη Βία και τη Τσεχική Greenpeace. Υπήρξε εκστρατεία στα ΜΜΕ, υποστηρικτικές διαμαρτυρίες και επίσης συλλογή υπογραφών.

Η κάτω Βουλή της Τσεχίας δεν αποδέχτηκε τη συμφωνία και μετά την αλλαγή κυβέρνησης στις ΗΠΑ, υπήρξε αλλαγή πολιτικής και το σχέδιο δεν υλοποιήθηκε.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: “Zachraňme Letnou”

Το 2007, οι Πράσινοι Τσέχοι άρχισαν μια τοπική εκστρατεία που ονομάστηκε “Zachraňme Letnou” (Σώστε την Letna), με διάφορους στόχους: την προστασία ενός μεγάλου κεντρικού πάρκου από την κατασκευή ενός «ωκεάνιου ενυδρείου» με καρχαρίες, την διαμαρτυρία ενάντια στην οικοδόμηση του εθνικού σταδίου ποδοσφαίρου κοντά στην περιοχή, καθώς και μια συνεχή εκστρατεία για τη μείωση της κυκλοφορίας και την άμβλυνση των επιπτώσεων της κατασκευής σηράγγων στην περιοχή.

Στην κίνηση πρωτοστατούσε το τοπικό πράσινο κόμμα με την αρωγή των γειτονικών πράσινων ομάδων, καθώς και με τη βοήθεια μιας νέας ΜΚΟ με την επωνυμία “Σώστε την Letna”. Η κεντρική ομάδα βασίστηκε σε τρεις ακτιβιστές.

Τα κεντρικά ζητήματα ήταν να εμποδιστεί η κατασκευή του «ωκεάνιου ενυδρείου», να σταματήσουν όλες οι συζητήσεις σχετικά με την επέκταση του τοπικού σταδίου ώστε να γίνει εθνικό στάδιο ποδοσφαίρου, να μειωθούν οι επιπτώσεις από την οικοδόμηση σηράγγων στην περιοχή και να μειωθεί η κυκλοφορία. Τα μόνα προβλήματα συνδέονταν με την έλλειψη ενεργοποιημένων πολιτών. Η εκστρατεία ξεκίνησε με μια μεγάλη εκδήλωση στην καρδιά του πάρκου – με μουσικές και καλλιτεχνικές παραστάσεις, με παιχνίδια για τα παιδιά, όπου και παρουσιάσαμε το αίτημά μας. Μια σειρά από ενημερωτικοί πάγκοι στήθηκαν στους δρόμους για να μαζευτούν υπογραφές για την αίτηση. Η «θερμή» περίοδος της εκστρατείας ήταν περίπου 18 μήνες.

Οι Πράσινοι κατάφεραν να συλλέξουν 8.000 υπογραφές και σήμερα το έργο του ενυδρείου έχει παγώσει ενώ και οι συζητήσεις για την επέκταση του σταδίου έχουν σταματήσει. Κατάφεραν επίσης να πετύχουν μικρές αλλαγές στον τρόπο κατασκευής των σηράγγων και προστάτευσαν περίπου 30 δέντρα στο πάρκο που δεν κόπηκαν τελικά. Η όλη εκστρατεία είχε πολύ καλή κάλυψη από την τηλεόραση, τις εφημερίδες, κτλ.

Παράδειγμα: Εκστρατεία ιδιωτικοποίησης κατοικιών

Οι Πράσινοι στην Πράγα ξεκίνησαν μια δημόσια διαβούλευση με σκοπό να υπάρξει διαφάνεια στην ιδιωτικοποίηση δημοτικών κτιρίων κατοικιών. Η εκστρατεία κινητοποίησε αρκετές χιλιάδες ανθρώπους, οι οποίοι περίμεναν την ιδιωτικοποίηση για πάνω από 15 χρόνια. Όλα αυτά τα χρόνια ο Δήμος δεν είχε καταφέρει να δώσει πληροφορίες για το αν, τότε και με τι προϋποθέσεις θα γινόταν η ιδιωτικοποίηση. Ένας άλλος στόχος της εκστρατείας ήταν να δημιουργήσει έναν δημόσιο διάλογο για το ζήτημα της δημοτικής πολιτικής περί στέγασης καθώς και μια ορθή στάση προς όλους τους εμπλεκόμενους πολίτες.

Η δημόσια διαβούλευση οργανώθηκε από μια βασική ομάδα πέντε ανθρώπων, ένας εκ των οποίων είναι μέλος του πράσινου κόμματος που υπηρετεί στο Δημοτικό Συμβούλιο. Κατά συνέπεια το Πράσινο Κόμμα ήταν σε συνεχή επαφή με την εκστρατεία και έδωσε σημαντικές πληροφορίες από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Έγινε δεκτό ένα μανιφέστο που περιέγραφε τους κοινούς στόχους της διαβούλευσης ενώ υλοποιήθηκε μια συνεχής εκστρατεία με διαδηλώσεις, ενέργειες στα ΜΜΕ, άμεσες επαφές με πολίτες, κτλ. Κάθε μέρα 30 άτομα ασχολούνταν με την υλοποίηση της εκστρατείας.

Όσον αφορά τα αποτελέσματα, δημιουργήθηκε ένας συνασπισμός ανάμεσα στο Πράσινο κόμμα, τους Χριστιανοδημοκράτες και ανεξάρτητους πολίτες που κέρδισε 20% των ψήφων στις τελευταίες εκλογές. Οι προτεραιότητες και οι στόχοι της διαβούλευσης πλέον προωθούνται από αυτόν τον συνασπισμό.

Παράδειγμα: Αναβίωση της λεκάνης του ποταμού Rokytka στην περιοχή της αποξηραμένης λίμνης Iihadla

Η αναβίωση της περιοχής ήταν η πιο εκτενής δράση αποκατάστασης υδάτινων πόρων στην Πράγα και οι βασικές αυτές αλλαγές κόστισαν 16 εκατομμύρια Czk. Σκοπός της αναβίωσης της αποξηραμένης περιοχής, γύρω από την οποία είχαν χτιστεί αναχώματα τη δεκαετία του 1980, ήταν να αποκατασταθεί η φυσική εμφάνιση της κοίτης του ποταμού Rokytka και των τοπικών ρεμάτων.

Η αποκατεστημένη κοίτη του ποταμού Rokytka διασχίζει σαν μαϊάνδρος το μέσον της αποξηραμένης λίμνης και συναντά την αρχική της διαδρομή σε τρία σημεία. Δημιουργήθηκαν τέσσερις μεγάλες λιμνούλες ενώ ορισμένα τμήματα της διαδρομής του Rokytka είναι σήμερα υπόγεια. Τμήματα της όχθης έχουν διατηρηθεί καθέτως για να χρησιμοποιούνται από τα πουλιά για τις φωλιές τους. Επίσης εξαφανίστηκαν από τις όχθες οι τσιμεντένιες ενισχύσεις επειδή εμπόδιζαν την ανάπτυξη των δένδρων. Αυτή η πρόσφατη επέκταση βελτιώνει και την ικανότητα του ποταμού να αυτο-καθαρίζεται. Πολλά φυτά φυτεύτηκαν κατά μήκος, όπως θάμνοι, δέντρα και διάφορα υδροχαρή φυτά.

ΠΗΓΕΣ

Greening the streets (διάφορα παραδείγματα)

http://www.greens-efa.org/cms/topics/dokbin/263/263132.greening_the_streets@en.pdf

Green Successes (διάφορα παραδείγματα)

<http://www.greensuccesses.eu/>

Imma Mayol I Beltrán (Deputy Mayor and Head of Environmental Services, City of Barcelona, Spain)

http://www.greens-efa.org/cms/topics/dokbin/279/279801.opening_plenary_presentation_imma_mayol@en.pdf

Denis Baupin (Adjoint Mayor of Paris (Transport), France)

http://www.greens-efa.org/cms/topics/dokbin/279/279804.plenary_climate_change_presentation_deni@en.pdf

Evelyne Huytebroeck (Regional Minister of Environment, Tourism and Social Affairs, Belgium)

http://www.greens-efa.org/cms/topics/dokbin/280/280423.plenary_session_climate_change_presentat@en.pdf

Ελσίνκι - (Pekka Sauri, Deputy Mayor, City of Helsinki, Finland)

http://www.greens-efa.org/cms/topics/dokbin/282/282452.plenary_session_the_impact_of_the_financ@en.pdf

Βερολίνο - Συμμετοχική δημοκρατία και προϋπολογισμοί

http://www.greens-efa.org/cms/topics/dokbin/279/279784.presentation_public_participation_berlin@en.pdf

Βιέννη - Συμμετοχικές δράσεις (Lise Smidth and Gerti Brindlmayer District Councilors of the 7th district of Vienna, Austria)

http://www.greens-efa.org/cms/topics/dokbin/279/279795.presentation_public_participation_vienna@en.pdf

Λονδίνο χαμηλών εκπομπών (Jenny Jones, London Assembly Member, UK)

http://www.greens-efa.org/cms/topics/dokbin/279/279802.climate_change_workshop_presentation_jen@en.pdf

ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ

Barcelona Agenda 21 – A participatory process for change

http://www.bcn.cat/agenda21/english/A21_AGENDA_ENG.htm

Barcelona Agenda 21 - The People's Commitment towards Sustainability

<http://www.bcn.cat/agenda21/compromis/compromisangles.doc>

Barcelona Works towards Sustainability

<http://www.bcn.cat/agenda21/english/documents/AGENDA21.pdf>

Barcelona – Responsible Procurement of Timber

http://www.procuraplus.org/fileadmin/template/projects/procuraplus/files/CD-ROM/Case_Studies/Timber_Barcelona.pdf

Greening the maintenance and conservation of municipal fountains in Barcelona

http://www.procuraplus.org/fileadmin/template/projects/procuraplus/files/CD-ROM/Case_Studies/Fountains_Barcelona_Spain_01.pdf

Sustainable Energy Solutions in Barcelona - Barcelona Energy Agency

<http://www.managenergy.net/download/nr166.pdf>

Barcelona – a shining example. Barcelona Solar Thermal Ordinance (P.24-25)

<http://www.managenergy.net/download/gp0410.pdf>

Sustainable Procurement of Bus shelters in Barcelona, Spain

http://www.procuraplus.org/fileadmin/template/projects/procuraplus/New_website/Case_Studies/Barcelona_bus_shelters_en.pdf

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ - SETUBAL

- <http://www.mun-setubal.pt/noticias/projectoouvirpopulacao>
- <http://www.mun-setubal.pt/noticias/destaques/ouvirpopulacaosantamaria>
- <http://www.mun-setubal.pt/noticias/destaques/ouvirpopulacaossimao>

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Freiburg

- http://www.fwtm.freiburg.de/servlet/PB/PB/show/1199617_I2/GreenCity_E.pdf
- <http://www.vauban.de/info/abstract.html>
- <http://www.vauban.de/info/abstract5.html>
- <http://www.solarregion.freiburg.de/solarregion/grusswort.php?lang=en>
- http://www.bbc.co.uk/blogs/thereporters/markmardell/2009/05/g_1.html
- <http://www.nytimes.com/2009/05/12/science/earth/12suburb.html>
- <http://www.guardian.co.uk/environment/2008/mar/23/freiburg.germany.greenest.city>

Tubingen

- <http://www.tuebingen-macht-blau.de/>
- <http://www.dw-world.de/dw/article/0,,4430204,00.html>

Αμβούργο

- http://ec.europa.eu/environment/europeangreencapital/docs/cities/2010-2011/hamburg_presentation.pdf
- http://ec.europa.eu/environment/europeangreencapital/green_cities_submenu/awardwinner_2011.html
- www.hamburg.de/green-capital

